

*«Vårt andelslag
sikrer stabil og
trygg energiforsyning»*

**Høland og Setskog
Elverk**

Industriveien, 1960 Løken – Telefon: 63 85 47 00 – Telefax: 63 85 14 60
Internett: www.hsev.no – E-post: hsev@hsev.no

Per Erik Nilssen

Fra fossefall til elkraft

Per Erik Nilssen

Fra fossefall til elkraft

Utgitt av:

**Høland og Setskog
Elverk**

1919–2009

Per Erik Nilssen

Fra fossefall til elkraft

Utgitt av

**Høland og Setskog
Elverk**

1919–2009

Omslagsbilde: Odd Langlie ved Fossefallene. (Foto: Per Erik Nilssen)

Grafisk produksjon: Nr1 Trykk Grefslie as, Mysen

Innledning

Historien om Høland og Setskog Elverk er en interessant del av lokalhistorien i gamle Høland. Ved fremstillingen av dette heftet ved elverkets 80 års jubileum ligger til grunn et jubileumsskrift, som jeg utarbeidet for 10 år siden blant annet på grunnlag av daværende elverksjef Olav Brokkes opptegnelser.

Ved 80 års jubileet har jeg gått grundigere inn i protokollene hos de to sammenslåtte elektrisitetsverkene Høland og Setskog samtidig som jeg har benyttet eget innsamlet materiale. Jeg har også dratt nytte av Indre Akershus Blads årganger. Derfor er jubileumsskriftet ved 80 års jubileet blitt omfattende.

Det har også skjedd store endringer styrings- og driftsmessig de 10 siste årene, som det er riktig å orientere om i denne sammenheng. Det siktes til den nye styringsformen med direkte kommandolinjer tilpasset de nye driftsformer. Rådet er fjernet og kommunens innflytelse er ikke tilstede lenger i den nye styringsmodellen. En annen viktig reform er revisjonen av Energiloven, som åpnet muligheter for de frie økonomiske krefters spill.

Videre har jeg orientert om nye allianser innen kraftomsetningen, og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) overstyring av elverkene. Driften og styringen av Høland og Setskog Elverk er så preget av endringene i Energiloven og Statens påbud at jeg synes det er riktig å legge vekt på dette i min fremstilling. Derfor vil dette jubileumsskriftet også tjene som verdifull in-

formasjon til kundene om dagens situasjon i Høland og Setskog Elverk.

Det er all grunn til å takke nåværende elverksjef Odd Langlie og pensjonert elverksjef Olav Brokke for verdifull informasjon og hjelp ved utarbeidelsen av skriftet. Den samme honnør ønsker jeg også å gi de ansatte som har bistått meg på flere områder.

Likedan vil jeg takke styret for oppdraget, og håper at jeg har løst oppgaven på en tilfredsstillende måte.

Bjørkelangen 10. oktober 1999
Per Erik Nilssen Forord

Per Erik Nilssen
forfatter av
jubileumsskriftet

Forord

Vårt elverk runder 80 år i år. Det var den 3. september i 1919 at strømmen fra Lunds foss kraftstasjon ble koblet inn på transformatoren på Hjellebøl. Selv om det også tidligere var produsert elektrisk kraft i bygdene våre, var dette starten på det som vi i dag kjenner som Høland og Setskog Elverk.

Elverkene har spilt en hovedrolle i utviklingen av bygdene våre. En utvikling som med grunnlag i primærnæringene jord- og skogbruk, bare kunne skje gjennom tilgjengeligheten til en sikker og enkel energikilde. En utvikling, som i tillegg til næringslivet, gjelder hele vår hverdag. Vi har ikke nok fantasi til å tenke oss livet hos våre vel 4.700 kunder uten en sikker tilførsel av elektrisk kraft.

Som beretningen viser har vårt elverk i sin relativt korte historie, overlevd både nedgangs- og oppgangstider. Likevel, takket være gode medarbeidere, og fremsynte tillitsmenn og lokalpolitikere, har elverket utviklet seg til hva det fremstår som i dag. En moderne bedrift med sunn og sikker økonomi, med tilhold i tidsmessige lokaler ferdigstilt i jubileumsåret, med en faglig sterk og kundeorientert stab både inne og ute, og med sikker og rimelig levering av strøm til alle våre kunder.

Ved et jubileum er det nærliggende å se seg tilbake. I jubileumsåret står vi imidlertid på terskelen til et nytt årtusen, og vi må ikke glemme å se fremover. Det er i fremtiden mulighetene ligger. Den tekniske utviklingen har aldri hatt et tempo som

nå, og etter revideringen av Energiloven i 1991, har hverdagen for norske elverk endret seg dramatisk. Elektrisk kraft ble en vare som kunne kjøpes hvor som helst i landet, og konkurransen om kundene ble satt på dagsorden i bransjen. Antall elverk er sterkt redusert, og for vårt elverk kulminerte det med at kraftomsetningen ble overlatt til Østkraft AS. En behøver ikke å kunne spå for å forutsi at mye vil skje i de nærmeste årene. Det blir en utvikling som blir spennende å følge og å delta i.

En jubileumsberetning gjør seg ikke selv, og noen bedre enn Per Erik Nilssen fra Bjørkelangen, kunne styret ikke finne til å føre beretningen i pennen. Per Erik Nilssen har med sin spesielle interesse for lokalhistorie, og sin mangeårige karriere i *Indre Akershus Blad*, den beste kjennskap til hendinger og begivenheter i vårt distrikt. Vi takker Per Erik Nilssen for at han påtok seg oppgaven og gjennomførte den med stil og engasjement.

Kjell Høiland
styreleder

Styreleder
Kjell Høiland

Forord

Til tross for beskjedent forbruk i den spede begynnelse – noen få watt til belysning pr. husstand – opplevdes nok elektrisitetens inntog som en revolusjon og nyvinning i bygd og by.

Setskog og Hølandsbygdene hadde fremsynte personer som tidlig så beov for nytteverdien av elektrisiteten. Svært tidlig – før Høland Elektrisitetsverks- og Setskog Elektrisitetsverks opprinnelse – ble enkelte fossefall utbygget som små private anlegg. Dette var forløpene til Høland Elektrisitetsverk som var en realitet i 1919, og Setskog Elektrisitetsverk i 1922.

Industraliseringen i Norge – og det moderne samfunn vi har sett utviklingen av – er sterkt avhengig av en god, trygg og sikker strømforsyning. Energiforsyningen er en bærebjelke, og kanskje den viktigste delen av infrastrukturen i vårt moderne samfunn. Vi har derfor en stor utfordring – sammen med våre myndigheter som legger rammebetingelser for vår virksomhet – i å fremskaffe en best mulig strømforsyning til våre kunder.

Med en entusiastisk stab – som fremstår med stor innsatsvilje, god kompetanse og høy arbeidsmoral – ønsker vi å bevise at det er mulig å overleve som et lite elverk i et utfordrende og turbulent marked. Ut fra vårt ståsted, med god økonomi og et teknisk godt fordelingsnett, gleder vi oss til å gå inn i et nytt årtusen der vi vil stå overfor nye arbeidsoppgaver og utfordringer.

I anledning 80-årsjubileet er det gledelig at vi kan presentere et etterlengtet adminis-

trasjons- og lagerbygg, som er et godt bidrag til et enda bedre arbeidsmiljø for elverkets ansatte.

Jeg takker de ansatte for innsatsen som utøves, og evnen til omstilling ved endring av våre rammebetingelser. Videre retter jeg takk til styret og øvrige samarbeidspartnere for konstruktivt og godt samarbeide.

Odd Langlie
elverksjef

Elverksjef
Odd Langlie

Holand *med de første bygdekraftverk i Norge*

Det var i 1880 årene elektrisiteten virkelig fikk sitt gjennombrudd i Norge med en rekke oppfinnelser om anvendelsesmåter. Da startet også kampen om fossefallene. Det var store penger å hente for de som satset riktig. Naturlig nok var det den norske pengeadelen som var ivrige etter å satse. Med til pengeadelen i Norge på den tid hørte Haneborgfamilien. Den mest aktive var konsul Anders Olai Haneborg. Han kjøpte Hvitvingfoss i Numedalslågen,

Bingsfoss og tre fjerdedeler av Rånåsfoss. Fra før av eide han Funnefossen.

Anders Olai Haneborg arvet eiendommen Eidsverket på Bjørkelangen sammen med sin fetter Odilon Hannibal Baltazar Hanneborg.

Til Eidsverket hørte et fossefall som konsul Anders Olai Haneborg utnyttet ved et 12 kW likestrømsanlegg allerede i 1894. Det ble bygd i bekken ved den nåværende parken. I 1910 ble kraftanlegget flyttet høy-

Kraftstasjonen på Eidsverket hører med til de første elektrisitetsverk i landet. (Foto: Per Erik Nilssen)

ere opp i bekken der mølla og saga i sin tid sto. Likestrømanlegget ble erstattet av et nytt vekselstrømanlegg to år senere. Nok en ny kraftstasjon med vekselstrømsanlegg med en kapasitet på 225 kW ble bygd i 1942.

Haneborgfamilien fostret enda en dynamisk person i forrige århundre, nemlig vaktmester Christian Haneborg på Fosser. Han var også villig til å satse innen den gryende elektrisektoren og anla i 1894 et 15 kW kraftverk i Fosserfallene. Det var hans nevø H. E. Heyerdahl som foresto utbyggingen.

Nå, 105 år senere, er det underlig å tenke på at to fossefall i Høland var blant de første som ble utnyttet som bygdekraftverk i Norge. Det viser at høendingene har vært framsynte og handlekraftige på elforsyningens område i over 100 år.

Det meldte seg flere energiaktører i Høland. Høsten 1907 ble det satt i drift et lite kraftverk i Verksfossen i Bøenselva i Søndre Høland. Det var et likestrømsanlegg på 230 kW, som forsynte gårdsanleggene til de fire eierne O. H. Simonsen, Wiggo Østby, Rudolf Simonsen og Th. Øiseth. Det var diplomingeniør Th. Haneborg fra Oslo som ledet utbyggingen.

Den aller første spiren til det som senere skulle bli kraftleverendøren Høland Elektrisitetsverk hørte man om i 1912. A. J. Quille i Aurskog hadde da nylig kjøpt Haretonfossen i Aurskog og fikk i november samme år Arbeidsdepartementets tillatelse til å anlegge et kraftverk på 300 kW. Hensikten var å forsyne Aurskog, Sørumsand, Blaker og Bjørkelangen med elektrisk kraft. Stolper var allerede reist helt frem til Bjørkelangen. Høland herredsstyre var imidlertid ikke interessert i Quilles utbygging på Bjørkelangen og avsto hans søknad om konsesjon, mot tre stemmer.

Saugbrugsforeningen fikk isteden 1. mars 1913 innvilget sin søknad om konse-

sjon for å bygge et linjenett for sine mange aktiviteter på Eidsverket. Linjene forsynte også en del husstander på Bjørkelangen med strøm. På Eidsverket sto da ferdig ny kraftstasjon med en kapasitet på 250 hestekrefter.

Akershus fylke pioner med utbygging av Rånåsfossen

Etter som forbruket av elektrisk kraft til næringslivet økte i slutten av forrige århundre meldte også spørsmålet seg om ikke offentligheten burde engasjere seg for å bygge ut fossefallene. Oppgaven ble for stor for kommunene og de private kraftverkene var for små til å dekke det stadig økende behovet. Politikerne i Akershus prioriterte saken da de i 1913 inviterte alle de 25 kommunene i fylket til et møte for å diskutere spørsmålet om elektrisk kraft i husholdningens, landbrukets- og industriens tjeneste. «Nå er spørsmålet om elektrisk kraft rykket så nær inn på livet til alle landets innvånere at det ikke lenger kan avvises,» skrev amtmann Furu i sin invitasjon, og mente at man ikke kunne somle lenger. Fylkespolitikernes kastet sine øyne på Rånåsfossen, og forhandlinger om kjøp ble satt i gang. Akershus fylke kjøpte Rånåsfossen for 1 million kroner på et ekstraordinært fylkesting 24. juni 1914. Akershus var det første fylket i landet som skulle bygge kraftverk i egen regi for 14-15 millioner kroner. To måneder senere tordnet kanonene i Europa. Den første verdenskrig var i gang. Prisene steg fra måned til måned. En vurdering av kraftbehovet viste at det bare var seks kommuner som øyeblikkelig trengte elektrisk kraft, deriblant Aurskog, Høland og Setskog. Sammen kunne de seks bare forventes å bruke 4.500 hestekrefter, eller bare en liten del av det planlagte storkraftverkets kapasitet. Den ek-

Den første spiren til Høland Elektrisitetsverk

Det er tydelig at politikerne i Høland også var forut for sin tid, og hadde tro på utnyttelsen av fossefallene til elektrisk kraft. De reiste kraftspørsmålet lokalt før fylkespolitikkerne i Akershus.

26. mars 1913 er en merkedag for Høland Elektrisitetsverks historie. Da fattet Høland herredsstyre vedtak mot tre stemmer å nedsette en komite til å utrede spørsmålet om ervervelse av elektrisk kraft for bygden. Ordfører O. K. Moe ble valgt til formann med Ragnvald Ihle og T. H. Skullerud som medlemmer. Komiteen ble senere utvidet med Nils Høva, R. Enger og A. Wiig. Ragnvald Ihle overtok som komiteformann da Moe døde i 1919. Ingeniørfirmaet Nissen og Von Krogh fikk i oppdrag å forestå dette tekniske konsulentarbeidet mot en godtgjørelse på 2,7 % av omkostningsoverslaget.

Anleggskomiteen fikk i oppdrag å undersøke om eierne av Soten, Slorafoss og Daltorp foss i Søndre Høland var villig til å avstå rettigheter til fossefallene uten at det resulterte i noe. Det ble imidlertid ført lange og til dels harde forhandlinger med brukseier Wiggo E. Østby på Nordre Soprim om betingelser for utbygging og levering av kraft fra Lunds fossen. Høland kommune var en tid så opptatt av å erverve fallrettighetene at de gjerne kunne tenke seg en ekspropriasjon dersom ikke forhandlingene om frivillig avståelse førte frem.

Høsten 1916 vedtok Høland herredsstyret med 22 av 40 stemmer å godta et tilbud fra Wiggo Østby om levering av 500 hk elektrisk kraft fra Lunds fossen, bygd i Østbys regi. Prisen på en hestekraft skulle ikke overstige 109 kroner, og prisen på en normal lampe på 16 watt skulle ikke være høyere enn 4,50 kroner.

Det tok tre år fra kontrakten med Østby ble underskrevet i 1916 til kraftstasjonen i Lunds fossen sto ferdig.

I mellomtiden ble hølendingene utålmodige og maste etter strømmen. De var kjent med at Akershus fylke var i gang med sitt nye store kraftanlegg på Rånåsfoss og utbyggingen av Kykkelsrudanleggene i Østfold.

Midt i juli 1918 måtte ordfører Ole K. Moe gå ut med en redegjørelse i Høland herredsstyre for å dempe utålmodige gemytter. Moe fortalte da at det i Høland var foretatt nytegning av 346 abonnenter, men var overbevist om at tallet kunne økes til 500. Årsaken til sendrektigheten lå i dyrtiden som hadde øket anleggsutgiftene med 57.000 kroner. Dette kan oppveies ved at hver abonnent tegner seg for 16 watt ekstra, oppfordret han.

Hovedårsaken til at utbyggingen av lysverket tok så lang tid lå i vanskelighetene med å skaffe kobber fra Amerika. Den første verdenskrigen var ennå ikke over.

Utbyggingen av Lunds foss sto ferdig i 1919. Kraftstasjonen ble kalkulert til

436.000 kroner, men sluttregningen lød på 607.000 kroner for et 200 kW anlegg. Det var selvfølgelig stor glede da strømmen ble koblet til den første transformatoren på Hjellebøl 3. september 1919. De første som fikk strøm fra Østbys kraftstasjon var oppsitterne fra Lunds foss og nordover mot Hjellebøl. Fortsatt sto størstedelen av Høland uten elektrisk kraft.

Anekdote

Forbruket av sprit til loddelampene har tydeligvis vært i høyeste laget i anleggstiden. Styret grep inn med et regulerende vedtak da det besluttet at det kun skal leveres ut en flaske denaturert sprit til hver av anleggslagene per måned.

Elektrisitetsverket organiseres

Ragnvald Ihle ble valgt som formann på den første generalforsamlingen i Høland Elektrisitetsverk. Tilstede på møtet var 200 medlemmer. Styre ble valgt med fem direktører og et representantskap (råd) på ti medlemmer. Tre av direksjonen skal velges av herredsstyret og to av abonnentene. Av representantskapet skulle herredsstyret velge fire og abonnentene seks. I praksis betydde det at de politisk valgte medlemmene fra kommunen var i flertall i styret, mens abonnentene hadde flertallet i representantskapet.

Denne organisasjonsmodellen ble først endret i 1994.

Lunds foss kraftstasjon var den første strømleverandøren til Høland Elektrisitetsverk.

Ny kraftleverandør nødvendig

Da de første gryende tanker om utnyttelsen av Lundsfossen meldte seg hadde man ingen klare meninger om dimensjoner og hvilken utvikling strømforbruket skulle ta. Enkelte hevdet med sikker røst at dersom man fikk bygd ut Lundsfossen så ville Høland være selvforsynt med strøm i overskuelig framtid. Optimistene opplevde den samme livsvisdom som Storm P: «Det er vanskelig å spå – spesielt om fremtiden.»

Etter bare tre års drift, allerede i 1921, innså styret at Lundsfoss kraftstasjon ikke greide å dekke opp behovet for elektrisk kraft. Heldigvis sto det nye Rånåsfossanlegget ferdig i 1922. Høland Elektrisitetsverk inngikk kontrakt med Akershus Elektrisitetsverk om suppleringskraft fra Rånåsfoss. Det viste seg ikke praktisk mulig å samkjøre disse to kraftleverandørene. Resultatet ble at Lundsfoss leverte kraft til søndre del av Hølandsbygdene, mens Akershus Elektrisitetsverk leverte til nordre del av Høland. Først i 1955 var det mulig å samkjøre disse to kraftleverandørene.

Men det var delte meninger om henvendelsen til Akershus Elektrisitetsverk i 1921 fordi det var alminnelig kjent at Rånåsfossanlegget var blitt kostbart. Derfor var det 58 på Høland Elektrisitetsverks generalforsamling som stemte imot å kjøpe kraft fra Rånåsfoss. 62 stemte imidlertid for.

Også når det gjelder eierskapet i Lundsfossen har det skjedd endringer. I 1950 overtok Emil Simonsen Lundsfoss kraftstasjon. Han moderniserte og utvidet stasjonen med ett aggregat. Magnhild Dahl eier i dag halvparten i Lundsfossen, mens søsknene Anette og Emil Simonsen deler den andre halvparten. Kraftstasjonen leverer omkring 3.000 megawatt timer i året.

Etterkrigstid og depresjoner

Høland Elektrisitetsverk ble etablert i kostbar tid med mangel på råstoff under 1. verdenskrig. Tiden som fulgte skulle imidlertid bli adskillig mer turbulent for Elektrisitetsverket. Utbyggingen av elektrisitetsverket fortsatte inn i 1920 årene. I 1925 viste regnskapet at de hadde en renteutgift på 48.312 kroner og et strømkjøp på 36.228 kroner. Inntekten av strømsalget var nesten fire ganger så høyt som innkjøpet. Det som tyngst mest var gjelden som hadde løpt opp i vel 1 million kroner. Fortsatt sto mange i Høland uten elektrisk lys. Som følge av nedgangstider og depresjon sank også betalingsevnen hos elektrisitetsverkets kunder. Enkelte måtte gå fra gård og grunn, eller ofre sin beste melkeku for å redde de finansielle stumpene. De mange tvangsauksjoner forteller om et liv i gjeldstyingde og vanskelige tider. Høland Elektrisitetsverk unngikk heller ikke problemer med sin kundemasse. I november 1929 gikk abonnentene til masseoppsigelse. Da var Norge kastet inn i en meget sterk krise.

Etter 12 års drift slet Høland Elektrisitetsverk tungt med en anstrengt økonomi på grunn av mange uerholdelige krav.

I mars 1932 var Elektrisitetsverket oppe i en virkelige kritisk situasjon. Driftsbestyrer Paus i Akershus Elektrisitetsverk gjorde da fylkesmannen i Akershus oppmerksom på at restansene i Høland Elektrisitetsverk fra 1930 til 1931 hadde økt fra 43.511 kroner til 54.221 kroner. På den tid sto de to Hølandskommunene som garantister for elektrisitetsverkets lånegjeld på 1.055.000 kroner. Foruten garantien ga de Høland Elektrisitetsverk et bidrag på 21.262 kroner årlig. I 1931 var lånet nedbetalt til 715.153 kroner. Høland Elektrisitetsverk sto til rest overfor Akershus fylke med 12.765 kroner for mangel-

fullt avdrag. Søndre Høland herredsstyre nektet å gi elektrisitetsverket bidrag fordi representantene mente at Elektrisitetsverkets inkassoarbeide hadde vært for dårlig. Fylkesmannen i Akershus var av samme mening, og foreslo at Høland Elektrisitetsverk øyeblikkelig skulle gå til inndrivelse og stenge strømmen for de som ikke betalte. Situasjonen var spesielt vanskelig. Betalingsmoralen var det ikke noe å si på, men evnen. Abonentene maktet simpelt hen ikke å betale 390 kroner per kilowatt som elektrisitetsverket forlangte for å levere lys i stua.

En populist i Indre Akershus Blads spalter bidro heller ikke til å gjøre stemningen lettere. Han oppfordret bygdefylket å fjerne telefon og strøm som et ledd i å ta et samlet løft for å få dempe høgkonjunkturprisene.

Før brukte vi parafin til lys for 15 - 20 kroner året. Med elektrisk lys koster det 100 - 200 - og 300 kroner året. «Vi kan ikke la disse store utgiftene undergrave lokalsamfunnet. La oss bruke fornuften,» lød parolen.

Krisen i elektrisitetsverket fikk store ringvirkninger også for de to Hølandskommunene. Budsjettforhandlingene stoppet opp fordi det var problemer med å finne dekning for bidraget til elektrisitetsverket. Partene ble etter hvert enige om diagnosen, og fant ut at den beste medisinen var å forlenge amortisasjonstiden for Høland Elektrisitetsverks lån til fylkesverket til 50 år.

Det hører med til historien at like før jul i 1933 fikk Høland Elektrisitetsverk tilbud

fra Wiggo Østby om å overta Lunds fossen for 210.000 kroner inklusiv vannrettighetene foruten 5.000 kroner for eiendommen Kverner. Kommunestyret i Nordre Høland takket nei etter å ha vurdert å inngi et tilbud på 130.000 kroner.

Heldigvis kom det et økonomisk vendepunkt i 1935, og tallene ble stadig lysere både for kommunene og elektrisitetsverket frem mot utbruddet av 2. verdenskrig.

Lang utkobling

Den tyske okkupasjonsmakten innførte straks rasjonering av elektrisk energi. Det ble forbudt å koble til nye abonnenter og innført strenge regler mot overforbruk. Den tørre høsten 1941 og påfølgende strenge vinter førte til fem timers nattutkobling i hele fylket. Våren 1942 ble utkoblingen forlenget til åtte timer. Tyskerne trengte strømmen til sin krigsindustri og drift av militære anlegg. Det eneste av betydning for Høland Elektrisitetsverk var en ny kraftlinje fra Rånåsfoss til Bjørkelangen i 1943. Hovedgrunnen til denne kraftlinjen var at det ble bygd arbeidstjenesteleir på Bjørkelangen.

Vinteren 1943/44 ble mild og nedbørrik slik at rasjoneringen ble lempeligere og strømutkoblingene av kortere varighet, men det var forbud mot å bruke strøm til oppvarming av varmtvannsbeholdere på dagtid.

Setskog Elektrisitetsverk

Også i Setskog ble fossefallene utnyttet for å skaffe likestrøm i små gårdssamfunn. Det var eierne av Bunes, Tangen og Sætra som utnyttet vannkraften i slike anlegg.

Men den virkelig store tilføringen av elektrisk kraft til Setskog skjedde like før jul 1922. Da ble strømmen fra Rånåsfoss koblet til Setskog, og ført gjennom bygdesamfunnet frem til Flåtukken på vestsiden av Setten. Til å begynne med tegnet det seg 72 abonnenter som ble fordelt på åtte transformatorer. Uttaket var 35 kW a 90 kroner per år. Abonnentene betalte en pris på 380 kroner per kW. Utbyggingen av elektrisitetsverket i Setskog med sin spredte befolkning ble langt kostbarere enn antatt, og elektrisitetsverket slet hardt med økonomien. Nedgangstidene i de trange 1930-årene satte også sitt preg på Setskog. Mange måtte redusere sin strømavtale til det minst mulige. I 1933 søkte Setskog Elektrisitetsverk Akershus Elektrisitetsverk om å få nedsatt minstekvantumet fra 35 kW til 30 kW. Søknaden ble avslått av Akershus Elektrisitetsverk. På denne tid betalte Setskog Elektrisitetsverk 1.600 kroner året for montør og kasserer Harald Hansen i kombinert stilling. Da Hansen sa opp sin stilling tok Ragnar Skullerud jobben for en lønn på 1.100 kroner samtidig som han selv måtte betale sine sykekassepenge og stille en garanti på 2.000 kroner. I løpet av to år sa 30 abonnenter opp sine avtaler. Etter overtaling gikk noen av dem med på å beholde et abonnement på 100

watt. Bjarne Eng på Tangen fikk tildelt 500 watt i en overgangsperiode mens han reparerte det private lysverket på Tangen. Setskog Elektrisitetsverk fikk innvilget et kommunalt tilskudd på 1.500 kroner for å dekke noe av underskuddet for regnskapsåret 1934 på 3.800 kroner. Samtidig etterkom Akershus Elektrisitetsverk ønsket fra det gjeldstyngede elektrisitetsverket i skogkommunen om å betale halvparten av avdragene i fem år.

Sommeren 1934 ble alle høyspentmaster i Setskog malt. For bæremastene ble det betalt 5,70 kroner, vinkelmastene 6,50 kroner og 8,50 kroner for transformatormaster. Arbeidet ble delt på tre lag. I den anledning ble strømmen slått av i tiden mellom klokken 15 - 18. Malerlagene var misfornøyd med akkorden, som de i utgangspunktet godtok for en pris langt under deres tilbud. Etter forhandlinger ble akkorden forhøyet slik at de fortsatte. For å skaffe panteobjekter til lån måtte Setskog Elektrisitetsverk tinglyse avtalene med grunneierne om stolpefester. Registreringen av stolpefestene kostet 50 kroner. Når et familiemedlem gikk bort kunne abonnementet overføres til arvingene i de tilfeller de hadde felles vippe. Spenningen på nettet var elendig, noen ganger nede i 190 volt. Det førte til så mange klager at elektrisitetsverket i 1935 kjøpte 400 kilo kobbertråd til forsterkning av nettet.

Setskog Elektrisitetsverk sto i 1935 med en lånegjeld til Setskog Sparebank og Høland Brandforsikringsselskap på til

Setskog Elektrisitetsverks kontor og lager. Huset ble solgt til driftsingeniør Asbjørn Gløtta i 1976.

sammen 132.125 kroner. Det var et høyt beløp i forhold til inntektene som samme år var på 11.510 kroner. Da regnskapet var gjort opp satt elektrisitetsverket igjen med 52 kroner i overskudd. Dette forteller litt om marginene.

I 1937 søkte Setskog Elektrisitetsverk kommunen om et bidrag på 1.700 kroner til å kjøpe impregnerte stolper. Herredsstyret avviste søknaden med anbefaling om å fortsatt bruke uimpregnerte stolper som de kunne søke skogeierne om å få gratis. Styremedlemmene i Setskog Elektrisitetsverk fikk i oppdrag å tigge stolper i hver sin krets. Selve stolpeskiftingen kostet to kroner per stykke.

Men problemene for elektrisitetsverket var ikke over med det. Kravene til driftsleder var skjerpet. Tilsetning av driftsleder ville koste Setskog Elektrisitetsverk 3.600 kroner i året etter de nye normer, det samme beløp som elektrisitetsverket gikk i underskudd. Allerede i 1938 finner man den første samarbeidsformen på lederplan mellom elektrisitetsverkene i Høland og Setskog, idet Høland Elektrisitetsverks bestyrer Alf Fosby tok bestyrerjobben også i Setskog Elektrisitetsverk for 500 kroner året. Olaf Gløtta ble ansatt som kasserer i 1939, og ble året etter avløst av Harald

Hansen som igjen ble ansatt som bestyrer. Sistnevnte har således vært innom Setskog Elektrisitetsverk flere ganger.

I 1939 stipulerte Setskog Elektrisitetsverk en pris på fem kroner per gang for strømleie til film- og lysbilde fremvisning på Setskog ungdomslokale og Fagermo be-dehus

Så kom krigsårene 1940 -1945 med mangel på nær sagt alt. Setskog ble rammet av hard strømrasjonering. Det var også vanskelig å skaffe materiell til utbygging og vedlikehold. Sagbruksindustrien blomstret som aldri før i Setskog under krigen, noe som også belastet nettet. Forsynings-situasjonen ble ikke lettere da Setskog Elektrisitetsverk også måtte betjene Arbeidstjenesteleiren og Eidsverket på Bjørkelangen med elektrisk kraft. Årsaken til at Setskog ble tillagt denne forsyningen var at strømtilførselen til Setskog ble tatt ut fra transformatorstasjonen vest for elva på Bjørkelangen. På denne tiden var det streng rasjonering av kraft fordi den tyske okkupasjonsmakten tok ut store kvoter til sin krigsindustri. Setskog Elektrisitetsverk søkte om ekstra kvoter, men ble ikke bønnhørt. Isteden ble elektrisitetsverket pålagt å koble ut strømmen 48,5 timer i uken. Strømutkoblingen fant sted om natta og

halvannen time på formiddagen. Kjøpmennene i bygda protesterte på formiddagsutkoblingen, og fikk den flyttet til ettermiddagen. Det mest gledelig i okkupasjonsårene var at politikerne i Setskog, i de pengerike tider, øynet sjansen til å dempe noe på det økonomiske trykket i elektrisitetsverket. Det rentefrie lånet, som Setskog kommune innvilget elektrisitetsverket i 1930, ble strøket samtidig som kommunen ga et tilskudd på 15.000 kroner til avdrag av elektrisitetsverkets lån i Høland Brandkasse. Denne generøsiteten fra kommunens side rettet opp balansen for elektrisitetsverket betraktelig, men var selvsagt ikke nok til å møte de utfordringer som meldte seg da krigen var over.

Tidene bedret seg i etterkrigsårene, og behovet for mer strøm meldte seg. Blant lyspunktene i Setskog var to juletrær i 1949, som Elektrisitetsverket innvilget fri strøm til. På denne tiden kunne Setskog skilte med en juniorverdensrekordholder på 1.500 meter, nemlig Bjarne Larsen. Skøytebanen i Setskog ble utstyrt med fri strøm slik at skøyteidolet og flere andre gode løpere fikk treningsmuligheter i hjembygda. Av protokollene kan man også lese at Henry Ødegaard på Sætra hadde sitt private elektrisitetsanlegg i gang i 1950. Det aller siste private elektrisitetsverk i drift i Setskog var anlegget tilhørende Kristian Bunes. Dette anlegget ble montert i 1929, og nedlagt i 1962/63.

De første tanker om å bygge lager meldte seg i 1951. Setskog Menighetsråd bød frem sin kirkestall til nedrivning for 800 kroner, men elektrisitetsverkets styre avslø tilbudet. Isteden ervervet elektrisitetsverket en tomt øst for riksveien ved Bjørknes, og bygde lager og kontor på den i 1953.

Setskog Elektrisitetsverk opplevde de samme problemer som elektrisitetsverk i andre kommuner. Belastningen økte så raskt at ledningsnettets ble for svakt med et

elendig spenningsforhold. Økonomien var ikke god nok til å styrke forsyningsnettets i den spredt bebygde kommunen. Elektrisitetsverket søkte flere ganger om kommunen ville overta elektrisitetsverket, uten å få respons. Ny strømrasjonering ble innført i 1950–1960-åra. På denne tiden var det fortsatt mange hjem i de aller mest glesgrendte strøk i Setskog som sto uten strøm., blant annet Grasmogrenda. I 1951/52 ble det bygd høyspentlinje fra Tangen til Grasmoen. De fleste i denne grenda var knyttet til Saugbrugsforeningen, som viste stor generøsitet da linjen ble bygd.

For å løse den vanskelige situasjonen ble det søkt om statsstøtte til utbyggingen. I 1957 ble det gitt tilsagn om statsstøtte på 200.000 kroner til utbygging i strømløse områder. Denne statsstøtten ble opphav til mye oppstyr på grunn av en del ulike fortolkninger. Stridsbølgene gikk så høyt at alle styremedlemmene sa opp sine verv. Saken ble en gjenganger i elektrisitetsverket og kommunestyret i flere år, men ble løst på en tilfredsstillende måte til slutt.

Setskog Elektrisitetsverk fikk nytt statsbidrag på 100.000 kroner i 1965 for å skaffe de siste oppsitterne i Setskog strøm. Det var linjene til Eikeheia og Moseby. Ellers er det riktig å nevne at også grunneierne spilte en viktig rolle som bidragsytere til utbygging av elektrisitetsverket i Setskog.

Av protokollene kan man også lese at sammenslutningsprosessen med Høland Elektrisitetsverk startet allerede i 1966, men de endelige forhandlinger kom først i gang i 1973. I mellomtiden påtok Høland Elektrisitetsverk seg vedlikeholdsarbeider for Setskog Elektrisitetsverk. Det hører med til historien at dagens elverksjef Odd Langlie i det sammensluttede Høland og Setskog Elverk ble innvilget lærlingkontrakt i Setskog Elektrisitetsverk 27. juni i 1966.

Høland Elektrisitetsverk

etter 2. verdenskrig

Den andre verdenskrigen ribbet elektrisitetsverkene for utstyr og materiell. Flere år etter den andre verdenskrigs slutt var det mangel på nær sagt alt. Høland Elektrisitetsverk var tydelig merket av problemene. Ledningsnettets var fullstendig nedslitt. Det omfattende nettet i Høland var bygd på uimpegnerte stolper, som nesten alle var råtne.

Under krigen ble det heftet sammen og skjøtt materiell etter beste evne for å holde hjulene i gang. Det hendte ofte at uvær la opptil en kilometer med linjer i bakken. Det kunne gå ukevis før abonnentene fikk strømmen igjen.

Vinteren 1947/48 rammet Østlandet med stor tyngde. Kulden var så streng at skole, kirker, bad og kinoer måtte stenge. Det var ikke strøm nok til å varme dem opp.

Tørkesommeren 1947 hadde ikke gitt tilstrekkelig vann i vannmagasinene samtidig som vinterkulda slo ekstra hardt til. Kulda isla havnene så oljeskipene ikke fikk lagt til kai. Kraftforsyningen i Sør Norge var nær et sammenbrudd.

I perioden september 1947 til mars 1948 måtte samkjøringen gjennomføre den strengeste kraftrasjonering i etterkrigsårene. Elektrisitetsverkene foretok utkoblinger og innførte sparetiltak. Enkelte steder i Høland var det bare så vidt det glødet i pærene. Bedrifter som var avhengig av å bruke elektrisk kraft ble pålagt å redusere driften.

Kommunene tro til

En søknad fra Høland Elektrisitetsverk til de to Hølandskommunene i 1949 om bidrag på 50.000 kroner til et skippertak for å sette elektrisitetsverket på beina igjen, skapte stor debatt i de to kommunestyrene. Søknaden gikk igjennom, men elektrisitetsverket måtte som egeninnsats belaste sine abonnenter med en økning i strømprisene med 20 prosent. Elektrisitetsverket ble minnet om at kommunene i 1930-årene hadde gitt bidrag og lån på 60.000 kroner som aldri var tilbakebetalt. Høland Elektrisitetsverk hadde nedbetalt sitt millonlån til 269.000 kroner i 1949. Samtidig ble det bestemt at nye abonnenter ikke kunne få tinget mer enn 150 watt. Høland Elektrisitetsverk sto med den dyreste kraft i fylket og dårligste spenning. Den nye kraftlinjen mellom Bjørkelangen og Løken i 1951 bedret forholdene noe idet den ga full spenning på høyspentnettet til abonnentene i Høland. Det var også nødvendig for utbygging av skoler, sykehus og prestebolig som sto på de kommunale kjøreplanene sør i bygda. Men utbyggingen av elektrisitetsverket var ikke tilstrekkelig til å følge opp takten i utviklingen. Like før jul 1952 meldte Høland Elektrisitetsverk at det ikke maktet belastningen og forberedte abonnentene på at det uten nærmere varsel på for- og ettermiddag kunne kobles ut 8 - 10 timer.

Både næringslivet og husholdningene

Reisgaffel og jordbor var eneste hjelpemiddel i gamle dager da stolper skulle til jords. Her demonstrert ved fra venstre montørførermann Kjell Sæthra, montørførermann Magne Malnes og planlegger Arne Langseth. (Foto: Per Erik Nilssen)

ropte etter sikrere strøm, men elektrisitetsverkets muligheter til å etterkomme behovet var heller små. Ledningsnettet var alt for svakt dimensjonert til å tåle den stadig økende belastning som meldte seg i en periode da landet skulle gjenreises etter fem års okkupasjon.

En slik situasjon var vanskelig å takle i et gjenreisingsamfunn hvor både husholdninger og industrien hadde et sterkt økende behov for elektrisk kraft. Det sto mer og mer klart at det var nødvendig med et krafttak for å rette opp elektrisitetsverket så forsyningen av elektrisk energi kunne tilfredsstille den moderne tids behov. Behovet for sikrere strøm økte, men hvordan skulle man løse det i en tid da kapitalmangelen var stor og lånemulighetene beskjedne?

Ny anleggsperiode

På denne tid var bygda så heldig å finne en rette handlingens mann, nemlig Johan Hersleth. Han ble valgt som styreformann i 1950, og med ham startet en ny epoke i elektrisitetsverkets historie.

Som en bulldoser satte han i gang med det som kan betegnes som elektrisitetsverkets andre anleggsperiode. Den ble vel så omfattende som den første. Dette kapittel av elektrisitetsverkets historie er kjent som «Hersleth-perioden».

Men Hersleth skal ikke tillegges all æren. Han hadde med seg sterke personer i styret i Johan Haugen, Olav Melby og mange andre. På den tid sto 360 mennesker i Høland uten strøm.

Nordre og Søndre Høland kommuner var det naturlig å henvende seg til flere ganger for å reise kapital til de store investeringer som ventet. Samtidig foretok styret i elektrisitetsverket en del organisatoriske endringer.

Begge kommunestyrene innså nødvendigheten av å gjenreise elektrisitetsverket ved å gi bidrag og garantere for betydelig lån. Heller ikke abonnentene slapp unna det store dugnadsløftet uten nye belastninger. De ble pålagt ekstraordinære avgifter. Mange abonnenter knurret, men det brydde ikke bulldoseren fra Burhol seg det minste om. Han var så engasjert at han lånte elektrisitetsverket betydelige summer når andre finansinstanser sa nei. Han var levende opptatt av at dersom bygdene skulle trekke til seg ny næringsvirksomhet og vekst, så var det helt avgjørende med en god strømforsyning. Erttertiden har aldri tvilt på hans resonnement.

Anleggsarbeidene gikk bra. De første årene ble det skiftet opptil 1. 200 impregnerte stolper per år. Ledninger med grovere tverrsnitt ble strukket og nye linjer så dagens lys. Transformatorer ble installert, og nye utbyggingsområder i Høland fikk oppleve gleden av elektrisk lys.

Bølgene gikk høyt om plasseringen av elverkets lager og kontor på det berømte «vaffelmøtet» på Momoen. Fra venstre Johan Haugen, Johan Hersleth og elverksjef Olav Brekke. (Foto: Per Erik Nilssen)

Optimismen steg i takt med de vellykkede utbygginger. Gradvis og planmessig gikk utbyggingen sin gang fremover i 1950 årene. Mot slutten av 1960 årene var elektrisitetsforsyningen i Høland rehabilitert på akseptabelt nivå. På mange måter hadde den energiske styreformannen og hans medvalgte i styret også tiden med seg. De fikk arbeide i et samfunn i sterk vekst og god økonomisk oppsving. I denne ekspansive perioden reiste elektrisitetsverket eget lager og kontor på Prestegårdshagen på Løken. Det sto ferdig i 1970. Fra denne basen kunne elektrisitetsverket gå inn i et ny epoke.

Kontor og lager på Løken

Den første tiden holdt elektrisitetsverkets merkantile virksomhet til hos daværende bokholder Johan Olberg på Hjellebøl.

Det fortelles at han var ekstra påpasselig med utgiftene. For å spare porto sendte han strømrregningene med skolebarna på Skedsmo skole.

Senere ble det leid kontor hjemme hos elverksjef Alf Fosby. Kontoret ble senere flyttet til kjøpmann Christian Pedersen og deretter til Johannes Svendsen, de tre siste stedene på Fosser.

Lagerforholdene var kummerlige. Et lite skur var det hele. Elektrisitetsverket hadde ikke råd til å bygge kontor og lager. Alle ressurser gikk med til den øvrige utbygging.

I 1960 årene opplevde det norske samfunn en vekstperiode uten sidestykke i historien. Velstanden medførte også et kraftbehov som synes å være umulig å mette. Etter at Tokkeanleggene sto ferdig i 1961 ble også rasjonering av strøm opphevet.

Høland Elektrisitetsverk hadde ved utgangen av 1960 årene lagt bak seg en utro-

Høland og Setskog Elverks lager og kontor etter den siste utbyggingen på Prestegårdshagen.
(Foto: Per Erik Nilssen)

Økonomi- og personalsjef Birger Aannerud og sekretærene Gro Nikolaisen (sittende) og Solveig Ness.
(Foto: Per Erik Nilsen)

lig sterk utbygging og ført elektrisitetsverket inn i en moderne tidsalder rent teknisk etter datidens krav. Nå var tiden moden for å bygge eget kontor og lager, men det skjedde ikke uten dragkamp om plasseringen. Nok en gang var det styreformannen Johan Hersleth som spilte hovedrollen i sin evige bestreben på større enheter med Bjørkelangen som det store senter. Aurskog – Høland kommune var en realitet fra 1. januar 1966 med Bjørkelangen som administrasjonssenter. De tre elektrisitetsverkene burde følge eksemplet og gå sammen i en enhet med Bjørkelangen som plassering for kontor og lager for de sammensluttede elverkene, hevdet Hersleth.

Hans argeste motpol i denne saken var Johan Haugen fra Søndre Høland som mente at «skapet» skulle stå på Løken og ingen andre steder. På Momoen sto et kraf-

tig verbalt «slag» om plasseringen. Johan Hersleth satte opp egne busser for å mobilisere sterkt nok mannskap slik at Bjørkelangen skulle bli valgt, men retoren og bondehøvdingen på Burhol måtte strekke våpen for hølendingene. På generalforsamlingen 31. mai 1967 ble det med 111 mot 39 stemmer vedtatt å bygge kontor og lager på en tomt på Prestegårdshagen. Selv om temperaturen i debatten var temmelig høy, så var de to Johan karene like gode venner i pausen, og delte broderlig av Haugens nybakte vafler. De var iallfall enige om en ting, vafler er godt.

Arkitekt Johs Løvfald tegnet bygget, som ble reist av byggmester Olaf Skullerud.

Bygget fikk en grunnflate på 290 kvadratmeter i to etasjer og kostet 350.000 kroner. Innvielsen fant sted med en stor fest 26. juni 1970.

Utbyggingen i 1970 dekket behovet for administrasjon i 25 år, men da meldte også plassproblemene seg for fullt.

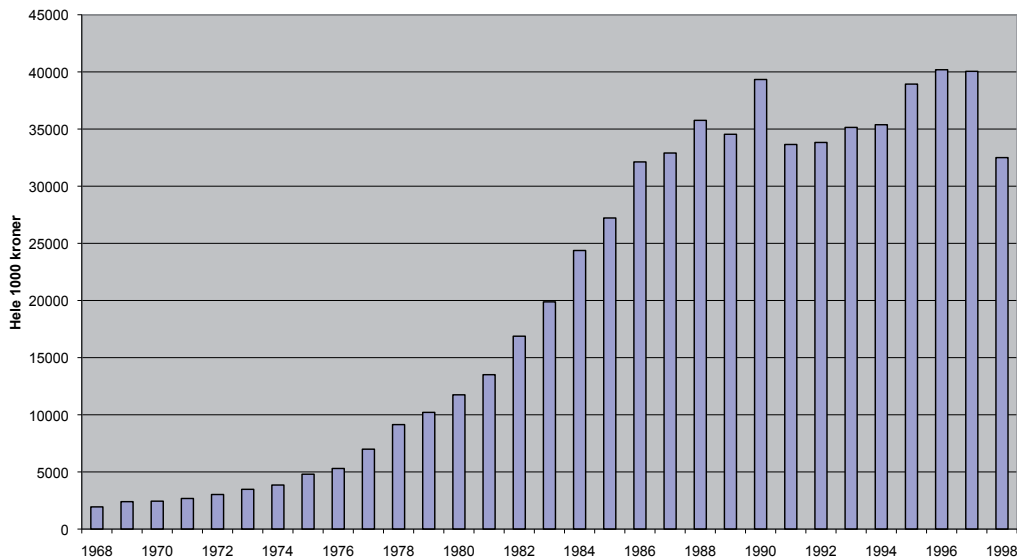
I forbindelse med et sterkt plassbehov ønsket styret av strategiske grunner å flytte hele virksomheten til Bjørkelangen, og avhende kontorene og lageret på Løken. På denne bakgrunn kjøpte elverket en næringstomt på Holtermoen ved Bjørkelangen med sikte på en etablering der. Styret presenterte planer og fremmet forslag overfor årsmøtet om å flytte anleggene til Holtermoen. Dette skjedde på årsmøtet i 1995. Årsmøtet påla styret å utrede hvordan

plassproblemene skulle løses. Det ble bedt om en utredning i tre alternativer, et delt alternativ, rehabilitering og utvidelse på Prestegårdshagen og utbygging på Holtermoen.

For å avhjelpe de mest akutte plassproblemer under utredningen og byggingen kjøpte elverket en bakkerigg med tre kontorplasser, og plasserte den på Prestegårdshagen.

På årsmøtet i 1996 orienterte styret om de aktuelle alternativene Holtermoen og Prestegårdshagen. Delt alternativ var allerede forlatt. Styret ønsket å bruke mer tid

Kraft- og nettomsetning 1968 - 1998

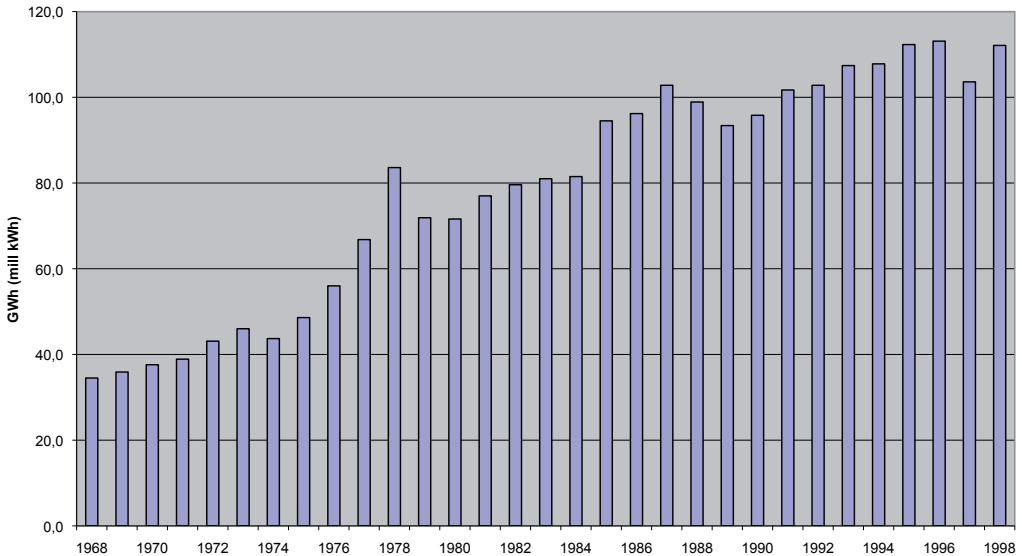
Tilleggsopplysninger til grafisk fremstilling av kraft- og nettomsetning 1968–1998.

Fra tidligere år er det funnet frem til omsetning i kroner for årene 1957–1960:

År	Omsetning i hele 1000 kroner
1957	620
1958	637
1959	689
1960	701

Vedr. 1998: Kraftomsetningen ble overført til Østkraft AS fra 1. juli 1998. Derfor en lavere omsetning i kroner.

Forbruksutvikling 1968 - 1998

på å utrede disse alternativene blant annet på grunn av de svært dårlige grunnforholdene på Prestegårdshagen. På årsmøtet i 1997 ble byggesaken endelig avgjort. Den gamle feiden mellom nord og sør i Hølandsbygdene blusset opp igjen. Den søndre del kunne feire en 2-0 seier da Holtermoen ble forkastet til fordel for Prestegårdshagen.

Da stedsvalget var avgjort ble det satt i gang plan- og prosjekteringsarbeid. Skjeseth og Solvang Arkitekter AS i Lillestrøm

ble engasjert. Byggmester Erling Gromholt AS fikk oppdraget som hovedentreprenør med en byggetid på et år. Utbyggingen på Prestegårdshagen er skjedd i form av tilbygg og rehabilitering av tidligere bygg. For de ansatte har byggeperioden selvsagt vært noe belastende. I jubileumsåret kan imidlertid de ansatte ved elverket glede seg over en tidsmessige og trivelig arbeidsplass på Løken til en kostnad av 8.5 millioner kroner.

Mange sammenslutningsplaner

Det er ikke bare i våre dager sammenslutning av elverker og fusjoner er aktuelle temaer. Helt fra Rånåsfossutbyggingen ble planlagt har Akershus fylke kjempet for å få samlet elforsyningen i en organisasjon. Mange slike utredninger har gjennom årene vært presentert uten at det har lyktes å nå målet.

Allerede i 1921 tok Akershus Elektrisitetsverk initiativ for å slå sammen Blaker, Urskog, Høland, Setskog og Rømskog elverker. Kraftoverføring til Høland og Setskog skulle skje over Blaker og Urskogs høyspentnett. Saken ble tatt opp på et fellesmøte på Bjørkelangen der to representanter for hvert elektrisitetsverk møtte. Saken kom så langt at det ble laget et utkast til budsjett og vedtekter for en sammenslutning under navnet Indre Akershus Kraftfordeling.

Styret i Høland Elektrisitetsverk behandlet saken 31. januar 1922 og uttalte: «Da Høland har sin vesentlige kraftkilde fra Lundsfossen har antagelig en sammenslutning for Høland ingen interesse. Møtet mellom «ekteskapskandidatene» fant sted på Bjørkelangen 10. mars 1922. Her avsto Høland Elektrisitetsverk å bli med i det nye kraftselskapet. Samme år ble det gjort avtale om overføring av elektrisk kraft til Høland og Setskog via Blaker og Urskogs nett. Godtgjørelsen for kraftoverføringen var det delte meninger om, men karene kom til enighet til slutt.

Da Søndre og Nordre Høland, Setskog og Aurskog ble slått sammen til en kom-

mune i 1966 våknet sammenslutningstanken for elverkene igjen. De tre elverkene Setskog, Høland og Aurskog hadde ulikt organisasjonsmønster. De to første var organisert som andelslag eiet av abonnentene, mens Aurskog kommunale elverk var et rent kommunalt foretagende. Derfor fulgte det kommunale elverket automatisk inn i den nye storkommunen. De to andre forble selvstendige.

Styreformannen i Høland Elektrisitetsverk, Johan Hersleth, var en av de som ivret sterkest for en sammenslutning av elverkene i Aurskog-Høland. Han møtte imidlertid sterk motstand hos Johan Hagen fra Søndre Høland som kjempet for at Høland Elektrisitetsverk fortsatt skulle stå alene. Like etter kommunesammenslutningen foreslo formannskapet at det skulle velges en sammenslutningskomite. Forslaget skapte stor strid i Høland. Spørsmålet ble på et møte på Momoen i 1967 satt så sterkt på spissen at det bare ble et knepent flertall på 79 mot 70 for å bli med i en slik utredning. Heller ikke denne gangen ble det noen løsning på sammenslutningsspørsmålet. Det som ble oppnådd var en stadig tilnærming mellom elektrisitetsverkene Høland og Setskog. Etter to års forberedelser slo de to elektrisitetsverkene seg sammen i 1975.

Formannskapet i Aurskog-Høland mente fortsatt at en sammenslutning av elverkene var det eneste riktige, og lot ikke saken hvile lenge før den ble tatt opp påny. I 1981 ble det etter formannskapets anmod-

Drifts- og plansjef Birger Slupstad viser hvordan man ved hjelp av isolert tang byttet høyspentsikringer i transformatorer i gamle dager. (Foto: Per Erik Nilssen)

ning nok en gang nedsatt en utredningskomite fra elverkene, som i mellomtiden var blitt redusert til to: Aurskog kommunale elverk og Høland og Setskog Elverk. Under forhandlingene var partene enige om fordelene ved felles drift, men ble ikke enige om styringsmodellen. Høland og Setskog Elverk holdt på andelsmodellen der abonnentene sto som eiere av elverket, mens Aurskog kommunale elektrisitetsverk ville ha den nye enheten under kommunal styring. Generalforsamlingen i Høland og Setskog Elverk vedtok med 57 mot 12 stemmer at verket sluttes sammen med Aurskog kommunale elektrisitetsverk under forutsetning av at den nye enheten ble organisert som andelslag.

Aurskog-Høland kommunestyre avviste andelsmodellen av prinsipielle grunner. Akershus Energiverk forsøkte å redde stumpene etter det mislykkede sammenlutningsforsøket ved å legge frem et kompromissforslag som generalforsamlingen i Høland og Setskog Elverk så sent som høsten 1985 med stort flertall på 147 mot 21 avviste.

I 1988 ble det påny startet en omfattende utredning i Akershus fylke med tanke på større sammenslutninger. Akershus energiverk overtok driften av Aurskog kommunale elverk fra 1. juli 1987, mens Høland og Setskog Elverk fortsatt var en selvstendig enhet.

Høland og Setskog Elverk ble ei god beit

Den 1. januar 1975 startet en ny epoke i elverkets historie. Høland Elektrisitetsverk og Setskog Elektrisitetsverk slo seg sammen til Høland og Setskog Elverk. Sammenslutningen var ganske naturlig siden elverksjef Olav Brokke hadde bestyrt begge elektrisitetsverkene fra 1964. Linjenettet lå også naturlig til for en sammenslutning. Dette var også en betydelig forandring, selv om det nye elverket organisatorisk var tuftet på de gamle enhetene.

Johan Hersleth fortsatte som formann for den nye enheten til han døde i 1976,

hvoretter Olav Melby overtok som formann til han også gikk bort i 1988. Likedan fortsatte rådsformann John H. Nadden i den nye samlede enhet. Det samme gjorde elverksjef Olav Brokke. Den merkantile avdeling med Gunnar Lærum som kontorsjef ble opprettholdt. Asbjørn Gløtta fra Setskog ble driftsingeniør. Etter Gløttas død i 1984 overtok dagens elverksjef Odd Langlie hans stilling. Personalet var meget stabilt.

Ved sammenslutningen i 1975 var kraftbehovet dekket via Akershus Energiverk. Den nye sammensluttede enheten hadde

Planlegger Arne Langseth t.h. sammen med Idar Sørli ute i felten. (Foto: Per Erik Nilssen)

Fungerende planlegger Idar Sørli med peileinstrumentet. (Foto: Per Erik Nilssen)

gjennom tidligere aksjekjøp sikret seg 500 kW Tokkekraft. Andelen i Tokkekraft var tidsbegrenset til 1996, og er nå overtatt av Staten.

Styret ble sammensatt med syv representanter, tre valgt på generalforsamlingen, tre av Aurskog-Høland kommune og en fra de ansatte. Rådet besto av 11 representanter, hvorav seks ble valgt av generalforsamlingen, fire av kommunen og en fra de ansatte. 11 personer var på det tidspunkt ansatt ved elverket. Foruten kontor og lager på Løken disponerte nå elverket også en tjenestebolig i Setskog. Den ble i 1976 solgt til driftsingeniør Asbjørn Gløtta.

Den nye enheten disponerte ved sammenslutningen 184 km høyspentlinjer og

Montørformann Bjørn Ingar Sønsthagen ved trommelen og montør Bjarte Vinterli Hoel i masta skifter kabel på Bjørnelangen. (Foto: Per Erik Nilssen)

et lavspentnett på 368 km, derav 6 kilometer jordkabel, og fikk ansvaret for strømforsyningen i 2/3 av Aurskog-Høland kommune.

Akershus Nett hadde 50 kV linje til transformatorstasjonene på Bjørkelangen og Løken. Fra disse stasjonene ble energien viderefremmet over 17 kV linjer og kabler til 244 fordelingstransformatorer. Elverket disponerte fire biler, en anleggskapital på 7,8 millioner. Det ble kjøpt 48.608 MW til 3.792 abonnenter, og omsatt strøm for 10,5 millioner kroner. Låneforpliktelsen var på beskjedne 892.000 kroner. Innmatingen fra Akershus Energi- verk er nå ombygd og oppgradert til 66 kV. Videre ble det også bygget 66 kV innma-

tingslinje over Frogner til Løken, slik at ringforbindelse er etablert og dermed større leveringssikkerhet.

Store byggeaktivitet

Perioden fra 1975 og utover var preget av stor byggeaktivitet i Hølandsbygdene, og Høland og Setskog Elverk fikk en sentral oppgave i å legge forholdene til rette for en stadig mer ekspansiv bolig- og næringslivs-politikk.

Nye linjer og transformatorer ble tatt i bruk. I 1979 ble 10 nye transformatorer satt i drift. På telekommunikasjonsfronten skjedde det også mye. Mobiltelefonen kom inn i dagliglivet. Traktoren ble også et nytt hjelpemiddel i en maskinpark som stadig ble utvidet. Fra 1. juli 1981 ble kraften fra Lunds foss overtatt av Høland og Setskog Elverk.

Datateknologien kom så smått som et nytt teknisk hjelpemiddel i 1970 årene, men det store gjennombruddet skjedde i 1980 årene med en rivende utvikling. Høland og Setskog Elverk tok dataterminaler først i bruk for sitt abonnementsregnskap. I dag er dataterminaler også et viktig redskap i forbindelse med overvåkingen av strømforsyningen.

For å redusere energitapene og høyne overføringskapasiteten ble det høyspente nett lagt over til 22 kV driftsspenning fra begynnelsen av 1980 årene. De gamle jernmastene fra 1922 på innmatingslinjen til Setskog ble bygd om. Det ble også opprettet ringforbindelse mellom hovedlinjene på høyspentnettet ved Mjermen for å øke leveringssikkerheten. Tilførselslinje fra Løken til Bråte koblingsstasjon ble anlagt. Det ble samtidig ervervet grunn for 66 kV linje dersom det skulle bli behov for det i fremtiden.

Sikkerheten hjemme hos kundene sto

sterkt i fokus. Statens Eltilsyn påla elverkene økt kontroll med installasjoner. Høland og Setskog Elverk styrket også denne innsatsen.

27. august 1984 skjedde en bryterksplosjon i Løken transformatorstasjon som medførte store bygningsmessige skader slik at det måtte bygges ny stasjon. Det var nødvendig med åtte timers strømstans i søndre del av Hølandsbygdene da skadene ble utbedret. En så langvarig strømstans var ikke vanlig på den tiden.

Høland og Setskog Elverk sto med det lengste linjestrekket per abonnent i hele Akershus. Mye av linjene går i skogsterreng der faren for trefall er stor. Linjenettet har til tider vært utsatt for trefall og storm som har påført montørene store strabaser. Den verste trefallkatastrofen på linjenettet skjedde under høststormen 1969. Ellers skapte det unormale snøfallet 12. juni 1981 mye ekstraarbeid for mannskapene.

Ekspansjonsrike år

Det som preget 1980 årene var ombyggingen av høyspentlinjene fra 17 til 22 kV, forsterkninger av lavspenning og hyppige kontroller av installasjoner.

Sikker og god strømforsyning har alltid vært Høland og Setskog Elverks hovedmålsetting. Derfor ble elverkets administrasjon tidlig opptatt av de nye fjernstyrings-systemene som meldte seg på markedet. Elverket sto med et anlegg med lange linjer, forsynt fra to transformatorstasjoner og en koblingsstasjon. I 1990 mente Høland og Setskog Elverk at tiden var inne til å satse på dette nye hjelpemiddelet, og tok dette året i bruk sitt første fjernstyringsanlegg.

Fra hovedsentralen på Løken kunne man da styre bryterne i trafostasjonene på Bjørkelangen og Løken foruten Bråte kob-

lingsstasjon og Lunds foss kraftstasjon. I tillegg kunne også høyspentbrytere plassert på strategiske plasser ute linjenettet manøvreres fra kontoret. Dette ga store tidsbesparelser, spesielt under feilsøking.

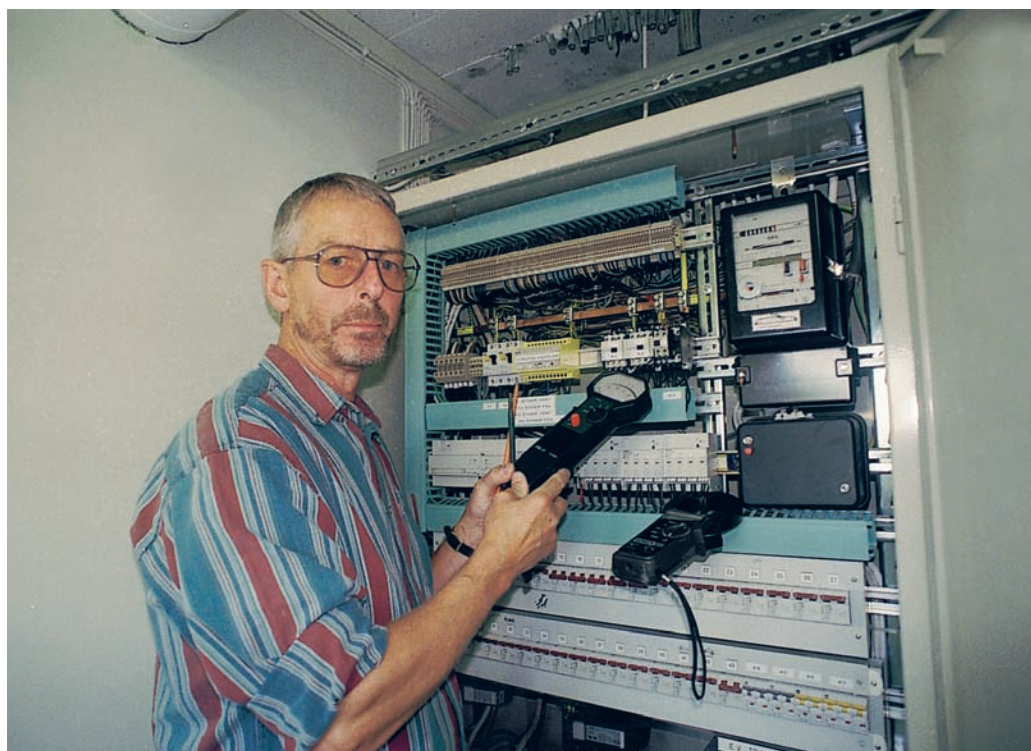
Ved hjelp av instrumenter kunne man nå registrere feil på anlegget og få melding til vaktradio, samtidig som data ble registrert på skriver. Dette ble et fint hjelpemiddel til stor nytte, spesielt under lokalisering av feil på høyspentnettet. Anlegget er utvidet, og i dag styres et 20 talls brytere ved hjelp av datateknikken.

Tidlig i 1990 årene innledet Akershus Energi og Høland og Setskog Elverk samarbeide om Enøk. Det ble også samarbeidet om en energiplan som var et vedlegg til

konsesjonssøknaden til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i 1992. Høland og Setskog Elverk fikk innvilget områdekonsesjon til 1. januar 2000. Søknad om ny områdekonsesjon er sendt NVE og er til behandling. I november 1998 ble Enøksenteret Akershus AS etablert. Her er Høland og Setskog Elverk medeier med en andel på 1,1 prosent. Også når det gjelder Romerike Opplæringsring har elverket engasjert seg. Denne ringen gir lærlinger et felles opplægg på deler av pensum frem til en fagprøve.

Høland og Setskog Elverk har gjort avtaler med flere samarbeidspartnere, blant annet om innkjøp av materiell og utstyr.

Opprusting av linjenettet hadde krevd

Installasjonsinspektør Finn Heier har ansvaret for tilsynet av elektriske installasjoner.

(Foto: Per Erik Nilssen)

store investeringer, men elverket greide likevel å legge frem gode regnskaper der egenkapitalen ble vesentlig styrket i 1980-årene og utover 1990-årene.

Anekdote

Det var ikke bare eksplosjoner som førte til strømstans.

Høsten 1984 skjedde en voldsom økning i skjærebekostningen. Dette forårsaket kortvarige, men ubehagelige utkoblinger for kundene.

Skjærene satte seg på isolatorene og pyntet på fjæra. Så fort de vippet for mye med stjerten medførte det jordslutninger og utkoblinger. Relene sørget heldigvis for hurtig gjeninnkobling.

Den reviderte Energiloven

En revidert Energilov i 1991 ble opphavet til den største omstillingen i elektrisitetsforsyningshistorie. Loven tok utgangspunkt i at markedet skulle dereguleres. Det vil si at den åpnet for fri konkurranse innen næringen, eller med andre ord en overgang fra monopol til markedsbasert kraftomsetning.

Ved Odd Langlies tiltredelse som elverksjef i 1992 sto to store oppgaver og ventet på løsninger. Det ene var rehabilitering av høyspentnettene. Det andre var markedsituasjonen for kraftomsetningen.

Den reviderte Energiloven medførte stadig nye forskrifter.

I startfasen opplevde Høland og Setskog Elverk at det var næringskundene som ante verdien av den reviderte loven mest fordi de nå, som større kraftkjøpere, kunne gå ut på det åpne marked og be om tilbud. Etter hvert ble forholdene lagt til rette slik at husholdningskundene også kunne dra nytte av den frie konkurransen. Det som etter hvert kom til å prege årsberetningene

aller mest var bekymringen over fremtidsutsiktene. «Elverkets eksistens på lang sikt krever at den økonomiske plattform som er etablert, forvaltes og vedlikeholdes slik at man er i stand til å møte nye krav og utfordringer. Det blir svært viktig å følge med på utviklingen i bransjen samt å posisjonere seg, og foreta de rette strategiske valg. Vi merker økt press fra både private og offentlige kunder, når de forhandler om sine kraftkjøp. For å stå sterkere innen den konkurranseutsatte del av vår virksomhet, ser vi behov for å inngå samarbeid med andre elverk. I en slik allianse har vi mulighet til å drive mer rasjonelt og opprettholde kostnadseffektivitet», het det i beretningene.

Bare noen få næringskunder i Høland og Setskog Elverk benyttet seg av det frie markedet den første perioden. Kundemassen i Høland og Setskog Elverk var stabil og lojal.

Det var Energiloven som også ga opp-taket til at Høland og Setskog Elverk re-vurderte sin styringsmodell i 1994. Selv om kraftomsetningen ble fristilt for konkurranse ga NVE klare signaler om at nett-virksomhet ville bli overvåket. I realiteten betyr det en statlig kontrollfunksjon, eller overstyring om man vil.

Høland og Setskog Elverk sto med en forvaltningsmessig gammeldags styringsmodell. Nå var tiden moden for å se på en mer forretningsorientert drift.

I 1993 ble det satt i gang en utredningsprosess med tanke på en enklere styringsmodell. For å få kortere kommandolinjer besluttet en ekstraordinær generalforsamling i januar 1994 å fjerne rådet, slik at årsmøtet ble elverkets øverste organ med styre på syv personer. Direkte underlagt styret var elverksjef som ledet driftsavdeling, merkantil- økonomi- og tilsynsavdeling. På årsmøtet kan alle kunder møte og har stemmerett. Med det mistet Aurskog- Hø-

land kommune sin innflytelse i styret. Det er en styringsstruktur som gir administrasjonen stor handlingsfrihet samtidig som styret har fått større ansvar og myndighet.

Salget av energi tok nye veier. Energiloven åpnet adgang til å selge kraft i oljeselskaper, kolonialforretninger, fagorganisasjoner, dørsalg, på messer, over telefon og hos mannen i pølsebua. Salgsmulighetene var ubegrensede, rene messestemningen.

Det sier seg selv at elverkene opplevde situasjonen kaotisk. Derfor var det nødvendig å skape en rendyrket kraftomsetning gjennom nye allianser for å kunne konkurrere.

Nødvendig å søke samarbeidspartnere

Etter hvert følte Høland og Setskog Elverk økt konkurransepress. Fra en beskyttet situasjon innså Høland og Setskog Elverk at det medførte større risiko å drive kraftomsetning alene. De gryende tanker om samarbeide meldte seg, og administrasjonen så seg om etter eventuelle samarbeidspartnere. De første forhandlinger ble ført med Skedsmo & Sørums Elektrisitetsforsyning, Nittedal Energiverk, Eidsvoll Energiverk og Søndre Follo Energi. Det var imidlertid så mange baller i luften på den tiden at samarbeidsforhandlingene ble lagt på is i påvente av en del avklaringer.

Sammenslutningstanken fikk ikke lang hviletid. De fem kraftleverandørene Akershus Kraft AS, Eidsvoll Energiverk AS, Nittedal Kraft AS, Søndre Follo Energi AS og Høland og Setskog Elverk tok opp forhandlingstråden igjen i 1997. Årsaken var klar. Den økonomiske risikoen ved omsetning av elektrisk kraft var nå ytterligere forsterket. Mange aktører tapte store inntekter. Markedet var ytterst følsomt og reagerte

med store prissvingninger. Kraftbørsen var en tid mer var for påvirkninger enn den ordinære børs. Nedbør, tørke, temperatur og revidering av kjernekraftverk i våre naboland var viktige indikatorer. Høland og Setskog Elverk opplevde stor usikkerhet med markedsprisene.

Derfor følte Høland og Setskog Elverk stor tilfredshet og hadde svært få betenkeligheter med å gå inn i Østkraft AS.

Magne Malnes sørger for at elektriske kabler kommer til jords og at de blir godt tildekket igjen. (Foto: Per Erik Nilssen)

Østkraft AS ny kraftleverandør

Den reviderte Energiloven av 1991 åpnet for fri omsetning av elektrisk energi. Høland og Setskog Elverk dekker et geografisk stort område med spredt befolkningsgrunnlag uten store sentra. Dette medfører høyere kostnader per overført kWh. Elverket fikk snart føling med de sterke markedskreftene. Konkurransen ble så hard at Høland og Setskog Elverk opplevde tap på kraftomsetningen. 1997 regnskapet viste med all tydelighet at her måtte noe gjøres. På denne bakgrunn ble forhandlingene intensivert for å få til et konkurransedyktig kraftomsetningsselskap sammen med andre på Romerike. Resultatet ble Østkraft AS.

Fra 1. juli 1998 skilte Høland og Setskog Elverk ut kraftomsetningen til Østkraft AS, der elverket ble medeier med en aksjekapital på 4 millioner, som tilsvarer en andel på 4,38 prosent. Østkraft AS eies av Akershus Kraft AS, Søndre Follo Energi AS, Nittedal Kraft AS og Høland og Setskog Elverk. Østkraft AS var da Norges 5. største strømleverandør med vel 90.000 kunder, og et samlet salg på 2.500.000.000 kilowattimer i året. Derfor er det naturlig at Østkraft AS, som forsyner strøm i 14 kommuner, også er den største strømleverandør i Akershus fylke.

Som kunde av Østkraft AS får du nå en felles faktura med strøm fra Østkraft AS, og nettleie fra ditt lokale nettselskap. Det vil si Høland og Setskog Elverk. Dette gjør det enklere for deg å ha en oversikt over strømforbruket og nettleiekostnadene. Fra 1. juli 1999 satte NVE nye krav til faktureringsrutiner. Alle nettselskaper skal fra denne dato fakturere kundene for det faktiske forbruk. Dette innebærer minimum fire avlesninger per år, mot en avlesning

tidligere. Grunnen til kravet fra myndighetene er at kunden skal bli mer bevisst til sitt eget energiforbruk.

I alliansen med Østkraft AS har Høland og Setskog Elverk redusert risikoen ved kraftleveranser, samtidig som den nye enheten kan gi gunstigere tilbud til sine kunder. Det er vanskelig å spå om fremtiden, men man skal ikke se bort i fra at også Østkraft AS blir for liten og må søke seg inn i et større fellesskap, kanskje i nordisk sammenheng.

De store aktørene i norske- og utenlandske kraftomsetningsselskaper er i ferd med å posisjonere seg i markedet. I denne kampen ønsker Østkraft AS å være med i betraktningen. Som et ledd i denne prosessen gikk Akershus Kraft, som den største eieren i Østkraft AS, ut til de andre eierverkene med tilbud om kjøp av aksjene. Høland og Setskog Elverk solgte sin aksjepost på vel 4 millioner kroner for 17 millioner kroner til Akershus Kraft. Det betyr en netto gevinst på 13 millioner kroner for ett års eierskap. Østkraft AS er svært opptatt av å opprettholde kraftleveransen til våre nettkunder. Det betyr at kundene i Høland og Setskog Elverk fortsatt nyter godt av avtalen selv om elverket solgte sin eierandel.

Samtidig kan Høland og Setskog Elverk konsentrere seg fullt ut om nettvirksomheten.

Nettet trenger stadig opprusting

Forgjengelighetens lov blir man aldri kvitt, slik også med elverksnettet som ble gjenreist etter krigen. Etter 30 - 40 år med en enorm samfunnsutvikling er det naturlig at man igjen må se på det høyspente linjennettet. Det ble foretatt en kartlegging av

høyspentnettet i 1992. Ut i fra den er det foretatt prioriteringer i en rehabiliteringsplan. Planen ble øyeblikkelig satt ut i livet med en årlig utbyggingstakt for 4 -5 millioner kroner. Høland og Setskog Elverk var i årene fra 1992 inne i en periode med gode regnskapsresultater samtidig som elverket frem til 1996 var fritatt for inntektsbeskatning.

NVE styrer inntektene

I perioden 1992-1996 overvåket NVE nettariiffene. Staten la retningslinjene for hvordan nettariiffene skulle legges opp.

I 1997 skjedde to viktige ting for bransjen. En ny skattelov gjorde Høland og Setskog Elverk skattepliktig. Ikke mindre enn 28 % av resultatet skal betales til statskassen. Det vil si omkring 1 million kroner i året.

Det andre var innføringen av et nytt effektivitetsregime der NVE tildeler Høland og Setskog Elverk den inntektsramme som elverket kan ta for nettvirksomheten. NVE har lagt opp en 5-års plan fra 1997- 2001 om effektivisering, og bebuder en ny sådan når denne løper ut. Det betyr en streng statlig kontroll og tildeling av inntektsrammer. Reelt sett får Høland og Setskog Elverk mindre å rutte med.

- Hvorfor?

- NVE mener det ligger et stort effektivitetspotensiale i bransjen, og at det må foretas en del organisatoriske endringer for å oppfylle effektiviseringskravene. Elverk som ikke greier å følge opp dette kan tvinges inn i andre samarbeidsformer. Både salg og fusjonering av elverk har forekommet hyppig i den senere tid.

- Det er derfor en stor utfordring for hele virksomheten i Høland og Setskog Elverk at kravene blir etterkommet.

Kostnadene må derfor stå i for-

hold til inntektsrammene. Vi lever i et omvendt forhold til det gamle systemet. Høland og Setskog Elverk kunne faktisk i 1999 hentet 2 millioner kroner mer i forhold til den tildelte inntektsrammen. Vi har isteden valgt å sette våre kunder i fokus. Derfor unnlater vi å trekke ut maksimalt, og heller lar dette komme kundene til gode, sier elverksjef Langlie.

- Er det mulig å hente andre inntekter?

- Det kan være aktuelt å se på mulighetene for andre virksomhetsområder for å styrke inntektsgrunnlaget. Høland og Setskog Elverk har heldigvis en god kapitalbase som gir handlefrihet til blant annet å vurdere andre aktiviteter. I det hele tatt nyter kundene i Høland og Setskog Elverk godt av avkastningen av kapitalbasen slik at prisene kan holdes på et rimelig nivå.

For å etterleve NVE`s effektivitetskrav og samtidig kunne overleve fremtidige inntektsrammer, må elverket finne kostnadsreducerende løsninger. Derfor har Høland og Setskog Elverk, som ett av flere tiltak, inngått avtale med Akershus Nett om tilsyn på en del spesialområder, som for eksempel kontroll med salg av elektrisk utstyr, kontroll av elektromedisinsk utstyr, brannetterforskning, kontroll av installasjoner i eksplosjonsfarlige områder med videre. Ved denne avtalen slipper vi å ansette spesiell kompetanse for et relativt lite marked innenfor disse spesialområdene, sier Langlie.

Elverket profilerer seg

I jubileumsåret er det omkring 20 kraftleverandører i Høland og Setskog Elverks forsyningsområde, med Østkraft AS som den dominerende. Elverket profilerer seg i nærmiljøet ved samarbeidsavtaler med lag og foreninger hvor det ytes driftstilskudd. Høland og Setskog Elverk tegnet aksjer for

Montørene Jan Egil Viken t.v. og Thor Gadderud skjøter kabel. (Foto: Per Erik Nilssen)

2 millioner kroner i elbil-produzenten PLVCO A/S, men bedriften gikk konkurs før den kom i gang. Det amerikanske Fordkonsernet kjøpte elbil-prospektet av konkursboet, og det stilles nå store forventninger til driften og de nye eierne av bilfabrikken i Aurskog, som skal åpnes i november 1999. Elverket håper dette vil gi positive ringvirkninger i sitt konsesjonsområde.

Ved utgangen av 1998 hadde Høland og Setskog Elverk 4.700 nettkunder, som forsynes over et nett med 230 km høyspent og 452 km lavspentlinjer. Det er installert

297 transformatorer. Elverket hadde dette året en omsetning på 32 mill kroner, og et overskudd på 4.6 mill på nettdriften.

Elverket inn i år 2000

Høland og Setskog Elverks slagord er: «Vårt andelslag sikrer stabil og trygg energiforsyning».

- Vi mener å ha dekning for dette i et godt ledningsnett hvor det er etablert en rekke ringforbindelser. Vi har en dyktig stab med høy kompetanse, en døgnkontinuerlig vakttjeneste med god lokal kunnskap. I vår organisasjonsplan er det lagt spesiell vekt på at hver enkelt er tildelt ansvar og myndighet i sin stillingsinstruks.

På denne bakgrunn er jeg overhodet ikke bekymret for å gå inn i neste sekel, bedyrer elverksjef Odd Langlie.

Og han fortsetter: Høland og Setskog Elverk er svært opptatt av det miljømessige aspekt.. Ved rehabilitering og nyanlegg vurderes alltid muligheten for å føre energien i bakken.

Anekdote

I forbindelse med en kampanje for å få kundene til å spare elektrisk energi ble det i 1996 solgt 250 spareudsjer til reduserte priser. For å orientere den kommende generasjon om verdien av å spare energi fikk alle elevene i 5.-8. klasse undervisning i temaene: energi, Enøk og elsikkerhet. Kampanjen fortsatte året etter med salg av 2.200 sparepærer.

Lyktemannen Simen Westby

Jeg husker folk jubla og holdt lysfester da strømmen for Høland Elektrisitetsverk ble satt på høsten 1919. Samtidig slukket et utall av parafinlamper i kriker og kroker av den langstrakte bygda.

På forhånd hadde jeg reist rundt og tegnet abonnenter. Vel 100 watt var mest vanlig å abonnere på, eller tinge. Noen strakte seg til 150 watt, det var reint svært.

Men da lyste det i alle stuene også. Ja, selv Dagros og gamle Svarten, fikk nytte godt av den nye energikilden.

Betegnelser som strøm og watt var nye

Lyktemannen Simen Westby.
(Foto: Per Erik Nilssen)

og fremmede. På folkemunne var lys vanligst. Det var jo lys de først og fremst ønsket å abonnere på. Den første tiden var spenningen ujevn. Lyset kom i «klædder» som enkelte hevdet. Respekten og gleden for den nye tekniske landevinning var stor, og tålmodighetsgrensen mest som en ubristelig strikk.

Dette fortalte veteranen og den første lyktemannen Simen Westby i Høland Elektrisitetsverk oss i forbindelse med 70 års jubileet i 1989. Westby har rekorden når det gjelder ansettelse i Høland Elektrisitetsverk med 51 år. Han gikk bort vel 90 år gammel.

Simen Westby var 18 år og bare ungen mannen i 1919. I en alder av 88 år fortalte han mange detaljer i elverkets historie. Han følte at han hadde hatt et rikt liv, og var i sin tid en nøkkelperson som spilte en viktig rolle på anlegg og vedlikeholdssiden.

Stolpereising med håndkraft

Simen Westby var tjenestegutt på Hoel, men interessen for elektroteknikk lå latent hos ham. Han mintes godt han var med og reise de første stolpene. Furustolper var best før impregneringsteknikken gjorde sitt inntog. Det tok på kreftene når stolpene skulle til jords. Halvannen meters hull med jordbor i knallhard leire tok på kreftene selv for senesterke karer. Et lag på tre mann reiste bare 6 - 7 stolper på dagen. Traff de på fjell kunne det bli færre. Da

brukte vi bor og feisel for å skape feste for stolpene. Det kunne bli så som så med avstanden mellom stolpene, som ble rensset med bandkniv. Ledningene hang lavt mange steder, og ville neppe tilfredsstilt dagens krav. Lyset var viktigst. Det skulle frem for enhver pris, fortalte Westby.

Skiftet sikringer

Stolpesko og sikkerhetsbelte av solid lær var obligatorisk bagasje på sykkelen, men ikke så sjelden fulgte jordbor og reisgaffel med. Det var en underlig farkost som før etter veiene, men jeg ble godt motatt over alt. Hele dagen kunne gå med til å skifte en trafo-sikring i ytterkantene av forsyningsområdet ved Ydersbond, Skulerud eller Bjørkelangen.

Leting etter feil i stummen- de nattemørke var det verste vi visste, fortalte Simen. Han skildret også livfullt om når høststormen raste som verst, da snøen lavet ned, eller når tordenværet hadde lagt bygdene i mørket. Da måtte Simen ut og lete etter feil. Med karbidlykta trasket han langs milelange linjer for å finne feilen, reparere, og få lyset på.

Trærne sto ofte svakt i kantene av stolpetraseen, og hadde lett for å blåse på linjene. Det var ikke ufarlig å ta ned trefall med øks og sag. Snø og vind kunne fare nokså ubarmhjertig frem. Loddelampe fyrt med sprit ble brukt til å skjøte ledningene. På Langstranda lå en kilometer med stolper på bakken etter et snøvær en gang. El-

To karer, som på hver sin måte har hatt stor betydning for Høland Elektrisitetsverk, montør Simen Westby og elverksjef Olav Brokke. (Foto: Per Erik Nilssen)

lers var strekningen langs Olbergelva nokså utsatt, minnes Westby.

Utrivelig i tordenvær

Tordenvær likte vi svært dårlig, fortalte Westby. Da måtte vi som regel ut for å skifte sikringer i trafoene. Ikke alle kunne skifte sikringer i sine hjem heller. Verre var det når sikringer manglet helt. Da var fire toms spikeren og ståltråden en god, men farlig venn å ty til, og et fremmedelement man helst burde kvitte seg med hurtigst mulig.

Glansgarnkabelen, den tvinna ledningen, førte strømmen rundt til pærene, som

varierte fra 10 til 32 watt, eller lys som de sa. 32 watt lyspærer ble karakterisert som eksklusive, og fikk som oftest hedersplass i storstua.

Pærene var seigлива, og varte mye lenger enn i våre dager. Det vanlige var å slukke lyset etter seg så snart man forlot rommet. Det hendte ikke sjelden at man skrudde på mer «lys» enn man hadde abonnert på. Da blunket lyset, eller det vippet. Dette var et varsel om at man helst burde slukke noen pærer for å komme inn under det avtalte kvantum.

Treskeblunken

Etter hvert som strømmen kom i alminnelig bruk, ble den et nyttig hjelpemiddel også for andre arbeidsoperasjoner. Ikke minst ved treskingen om høsten. Da kunne belastningen være i største laget i forhold til tålegrensen for ledningsnett. Lysstyrken i pærene ble også ujevn. Man kunne formelig se på lyspæra når treskeverket hadde vondt for å fordøye et rått kornband.

Elektrisitetsverket hadde imidlertid en måte å varsle sine kunder om overbelastningen. Elektrisitetsverket tok lyset noen sekunder flere ganger etter hverandre. Dette signalet var kjent som «treskeblunken». Et varsel om at treskingen måtte opphøre for kvelden, ellers ville det bli smått med lys i pærene.

Det var mange gleder ved lyset, men også sorger i noen hjem. På vippekontrollene, da statusen for siste tids forbruk skulle gjøres opp, hendte det at vi måtte bruke tanga og klippe trådene. Selv med den beste vilje greide ikke enkelte å betale. Det var den leieste jobben. Kvinnfolka gråt når husbonden ikke maktet å pleie sin gjeld. Tenk hvilken Kanossagang det var å vende tilbake til parafinlampa igjen. Hva ville naboen si?

Pioneren Simen Westby

Simen Westby slapp fra sitt lange yrkesliv som lyktetenner uten alt for mange smeller. Det hendte tanga falt i bakken når det røsket til som verst. Han var en rakrygget og klart tenkende mann. En levende trofast representant for et stykke industri- og lokalhistorie i Hølandsbygdene. En pioner og lyktemann i flere betydninger. Han skapte gode holdninger og en yrkesetikk, som senere er blitt bærebjelken i elverkets daglige drift. Det er den vi bærer fruktene av, og som har bidratt til at Høland og Setskog Elektrisitetsverk i dag er en god, solid arbeidsplass, og en vel renommert bedrift i lokalsamfunnet.

Elverksjef Odd Langlie

Dagens elverksjef i Høland og Setskog Elverk Odd Langlie er født i Setskog 7. april 1948. Etter eksamen ved Bjørkelangen ungdomsskole og et år i tømmer-skogen, åpnet det seg mulighet for en plass på elektrolinjen ved yrkesskolen i Strømmen. Det var i realiteten etter en arbeidsuke hos Wilhelm Moseby at interessen for faget ble unnfanget. Etter et år på yrkesskolen fikk han lærlingeplass ved Setskog Elektrisitetsverk og startet der i juni 1966. Han var da fast bestemt på bli installasjonselektriker. I

Setskog Elektrisitetsverk var det muligheter til å få en bred bakgrunn i faget fordi elverket på den tid drev kombinert installasjons- og elverksdrift. Langlie tok fagbrevet før han gikk inn i kongens klær i 1969. Allerede før militærtjenesten fikk Langlie tilbud om jobb av elverksjef Olav Brokke, som da ledet både Høland og Setskog Elektrisitetsverker.

– Jeg følte at tiden ikke var inne til å gå ut i praktisk arbeid før jeg hadde fått med meg mer teoretisk lærdom, og gikk inn på

Odd Langlie ble ansatt som elverksjef i 1992. (Foto: Per Erik Nilssen)

Oslo tekniske fagskole for to år. Etter endt utdanning undersøkte jeg om Høland Elektrisitetsverk fortsatt hadde behov for meg, forteller Langlie. Dette skjedde i en tid da Elektrisitetsstyret satte større fokus på sikkerhet, og påla elektrisitetsverkene å intensivere kontrollvirksomheten.

Langlie ble ansatt i Høland Elektrisitetsverk som installasjonskontrollør, men deltok også ute på anlegget.

De etablerte installasjonene rundt om i hjemmene og næringene viste slitasje og kunne være både brann- og berøringsfarlige. Etter hvert ble tilsynsavdelingen utvidet og Langlie fikk ansvaret for den, samtidig som han deltok i elektrisitetsverkets vaktberedskap. I følge instruks skulle man alltid være i nærheten av en telefon. De ansatte hadde en liten godtgjørelse for vakt, men etter at Arbeidsmiljøloven kom ble det nye regler med avspasering i forhold til vaktas lengde. For elektrisitetsverket betydde det en kostnadsøkning. Da mobiltelefonen kom ga den vaktmannskapene større bevegelsesfrihet på vaktene.

I 1984 gikk driftsingeniør Asbjørn Gløt-

ta bort. Odd Langlie overtok da hans jobb som driftsingeniør samtidig som han fortsatt hadde ansvaret for tilsynsavdelingen.

I 1973 ble det nedsatt et utvalg fra fem elektrisitetsverker av ulik størrelse i Østlandsområdet for å vurdere effektivisering av tilsynsvirksomheten. Odd Langlie ble oppnevnt som Høland Elektrisitetsverks representant, og deltok i utvalget frem til 1985.

- Dette utvalget fikk utarbeidet en kodeliste som ble til stor nytte for inspektørene ute på kontroller, og i forbindelse med rapportskriving. Det gledelige var at kodelistene etter hvert dannet mønster for mange elektrisitetsverker i landet, minnes Langlie.

Den reviderte Energiloven av 1991 ble opphavet til mange omstillinger, ikke bare driftsmessig. For Høland og Setskog Elverk kom den samtidig med et lederskifte idet elverksjef Olav Brokke gikk av med pensjon 31. desember 1991 etter 41 års innsats i elverket. Derfor ventet mange nye og store utfordringer på påtroppende elverksjef Odd Langlie, som ble ansatt fra 1. januar 1992.

Elverksjef Olav M. Brokke med Kongens fortjenestemedalje

Den nyvalgte styreformannen Johan Hersleth innså tidlig at det trengtes skolerte folk til å være med å ta et skipertak for å sette Høland Elektrisitetsverk på beina. Blant søkerne på driftsassistentstillingen i 1950 blinket han ut to personer, som han innkalte til et møte i Oslo. En av dem var Olav Mandt Brokke, født i Vrådal i Telemark 12. desember 1925. Bak seg hadde han Sørlandets Tekniske skole i Grimstad og praksis i et entreprenørfirma. «Dette ser ut til å være en bra kær», sa Johan Hersleth da han leste Brokkes søknad. De to Johan-karene med etternavnet Hersleth og Haugen var ikke i tvil. Olav Brokke var den rette mannen. Det skulle

vise seg å holde stikk. Ansettelsen ble starten på Telemarkingens 41 år i Høland Elektrisitetsverk, som kom til å omfatte den mest ekspansive perioden i elverkets historie. Bare ett år etter ansettelsen ble Brokke forfremmet til teknisk leder, og fra 1963 frem til 31. desember 1991 var han elverksjef. Ved sin avskjed ble han hedret med Kongens fortjenestemedalje, etter å ha stått som elverksjef for Høland Elektrisitetsverk, Setskog Elektrisitetsverk, Høland og Setskog Elverk og Aurskog kommunale elektrisitetsverk.

Olav Brokke har gjennom årene også vært meget aktivt engasjert i utviklingen av lokalsamfunnet, og innvalgt i en rekke til-

Pensjonert elverksjef Olav Brokke ledet elverket gjennom mange ekspansjonsrike år.
(Foto: Per Erik Nilssen)

litsverv i organisasjonene og politikken.

Høland Elektrisitetsverk var i en elendig forfatning både økonomisk og teknisk. Som en illustrasjon på de elendige strømforholdene kan det være grunn til å hente frem historien om en abonnent som ringte elverket og klaget på strømmen. «Pærene henger i taket som gule appelsiner», sa mannen. Illustrasjonen var en naken sannhet. Styrken i ledningsnettet kunne være nede i 160-170 volt. Det kunne ikke blitt verre.

- Planene var mange og pengene få. Det var en dyd av nødvendighet å snu på hver eneste krone og få maksimalt ut av den, minnes Brokke.

Styret var enige om at elektrisitetsverket først måtte styrke sitt stolpenett, som var i en elendig forfatning. Nettet var heller ikke dimensjonert for store belastninger.

Abonentene ble pålagt en ekstra avgift som gikk direkte til å styrke stolpeverket. Noen knurret, men de fleste forsto alvoret i situasjonen.

For å spare på den verdifulle ressurs som den elektriske energien var, påla NVE detaljverkene til dels streng rasjonering med mange timers utkobling om natta. En vinter var det også nødvendig å koble ut strømmen en time på dagtid. En slik manøver er utenkelig i dag.

- Det var uendelig mye å gripe fatt i, men det var interessant også å få delta aktivt i en eventyrlig samfunnsutvikling. Samspillet mellom styre, råd, ledelse, de ansatte og abonnentene var meget godt. Nå kunne det bare gå en vei, oppover. Elverket ble stablet skikkelig på beina, forteller Brokke.

- Hva synes du om den reviderte Energiloven?

- Den er kommet for å bli, men jeg er ikke sikker på om den er til beste for norsk elektrisitetsforsyning. Jeg sikter da spesielt til kjøp og salg av elektrisitetsverker som er et resultat av Energiloven.

I erkjennelsen av at Aurskog-Høland ble

en kommune i 1966, ble jeg en ivrig forkjemper for at elektrisitetsverkene i Aurskog-Høland burde slås sammen, men ikke i form av kjøp og salg. Når kommunene i dag selger sine elverker bruker de ofte pengene til andre oppaver, mens elektrisitetsforsyningen tappes for kapital. Det er en uheldig utvikling, sier Brokke.

Prinsipielt er jeg i mot kjøp og salg av elverk, men når situasjonen er endret slik at elverkene har fått omsetningsverdi så vil sammenslutninger neppe skje på annen måte enn ved salg. Derfor ser jeg med andre øyne på det som tidligere var mitt prinsipp. Hvis Høland og Setskog Elverk en gang i fremtiden skulle bli solgt så bør inntekten avsettes på et fond hvor avkastningen deles ut til allmennyttige formål i Høland og Setskog Elverks forsyningsområde, isteden for å betale pengene til abonnentene, sier Brokke.

Han har mange artige minner fra sin tid i elverket, og sikter til de tallrike generalforsamlingene når store saker var på gang. Ellers var det vanskelig å samle så mange at generalforsamlingen var beslutningsdyktig.

Godt i erindringen sitter også historien om mannen som klaget over at strømmåleren hans gikk til tross for at han hadde skrudd av alt sammen. Han ønsket en inspeksjon, og det fikk han.

- Vi saumfaret huset fra kjeller til loft uten å finne noe som medførte strømforbruk. Like før vi skulle forlate huset og gi mannen medhold kikket vi under senga. Ganske riktig der lå en skjøteledning som førte til kleskapet. Og der sto en sats og putret, oppvarmet av en svak lypære. Der hang den glødende syndebukken, minnes Brokke.

- Høland og Setskog Elverk er i dag meget vel drevet med dyktig ledelse og mannskap. Jeg synes at elverket kan feire 80 år i en svært oppegående tilstand, hevder den pensjonerte elverksjefen.

«Bulldoseren» på Burhol

Johan Hersleths inntreden som styreformann i Høland Elektrisitetsverk var ikke populær i alle kretser. Han var kjent som en stridbar handlingens mann, og kunne i sin iver benytte uortodokse metoder for å nå sine mål. Etterkrigstiden ropte på en sterk mann, og det

fikk de også i personligheten Johan Hersleth, som ettertiden bare har en mening om. Han var den rette mann på riktig plass, til rett tid.

Johan Hersleth var født i Hærland i Østfold 4. august 1904, og tok landbruksutdannelse. Han spesialiserte seg på grise-

Dette bildet er tatt under en befaring ved Lundsfoss kraftstasjon. Til høyre styreformann Johan Hersleth i kjent positur. På bildet for øvrig fra venstre Oscar Torp, Johan Haugen, Olav Melby, Johan Gulliksrud, Reidar Stenbock, Erling Bergsjø. Harald Weldingh (formann i rådet), Olaf Skullerud (byggmester), teknisk leder Olav Brokke, Thorolf Olberg, Rolf Skullerud og elverksjef Alf Fosby.

oppdrett ved Verne kloster syd for Moss og Kent i England. Han forhandlet også engelske biler før han kjøpte Burhol gård ved Bjørkelangen i 1933. Der fortsatte han husdyrbruket ved siden av mange andre aktiviteter. Han engasjerte seg livfullt i organisasjonslivet og lokalpolitikken. Etter krigen var han medlem av alle de kommunale byggekomiteer som kunne tenkes. Det ble sagt at det ikke ble reist offentlige bygninger i Nordre Høland uten at han hadde en eller flere fingre med i spillet. Det samme gjaldt hans deltakelse i tiltaksnemnda, formannskap og kommunestyre. Han var engasjert i det aller mest, ikke minst da Østre Romerike Kornsilø ble reist. Som en edderkopp vevde han seg inn i datidens samfunnsliv. Han hadde mange egenskaper; følte stor pliktroskap, var dyktig korridorpolitiker og behersket til fulle kunsten om spillet bak kulissene. Elverksjef Olav Brokke karakteriserer Johan Hersleth slik:

- Han var en type som utstrålte energi og fasthet. Han brydde seg ikke så mye om demokratiske spilleregler. Med en slik innstilling til omverdenen var det naturlig at han kom på kant med kolleger. Jeg hadde imidlertid gleden av et meget fint samar-

beide med ham. En slik effektiv kar passet fint inn i den situasjon Høland Elektrisitetsverk befant seg i etter fem års okkupasjon; en nedslitt økonomi og et falleferdig forsyningsnett.

Hersleth hadde store vyer, så for seg de store enheter, og var en ivrig forkjemper for kommunesammenslutningen i 1966. Da var vi på hver vår side, minnes Brokke.

Det høres unektelig litt underlig. Til tross for sin spesielle frie arbeidsstil hadde Hersleth stor rettferdighetssans, og hadde elektrisitetsverkets styre og råd bak seg, bortsett fra da plasseringen av lager og kontor og sammenslutningsspørsmålet skulle avgjøres. Hersleth hadde en kongstanke, nemlig å slå sammen alle tre elektrisitetsverkene i Aurskog-Høland med Bjørkelangen som administrasjonssted. Det skal sies til Hersleths ros at han fulgte lojalt opp de vedtak som ble gjort også når hans syn ikke ble delt med flertallet i de besluttende organer.

Det hører med til historien om Hersleth at han på sine eldre dager reviderte sin oppfatning om de store enheter. Da forfektet han at Høland og Setskog Elverk burde forbli en rendyrket enhet til glede for sine abonnenter. Og slik har det også blitt.

Hølands Elektrisitetsverk

Nordre Romerike den.....30/11.....1920.

Til

Hølands sparebank.

Man tillater sig herved at andrage den
sædte direktion om fritagelse for avdragsbetaling paa
veksel nr. 3176 stor kr. 35.000.

Arbødigst

Høland Elektrisitetsverk

Joh. Alberg

Godt arbeidsmiljø

*V*i har ryddige forhold og klare kommandolinjer mellom ledelse og ansatte. Derfor føler vi glede over å ha en trygg og fin arbeidsplass med et godt miljø, slår tillitsmann Thor Gadderud fast. Han

Tillitsmann Thor Gadderud
(Foto: Per Erik Nilssen)

er født 31. august 1970 og har hatt flere arbeidsplasser før han ble ansatte ved Høland og Setskog Elverk 1. september 1993.

De ryddige arbeidsforholdene er tuftet på en organisasjonsplan med instruksjoner hvor hver enkelt ansatt har et myndighets- og ansvarsområde. Samtidig har man bygd opp et fint overlappingssystem når noen må erstattes ved sykdom og ferier. Denne variasjonen gjør våre arbeidsplasser både lærerike og interessante. Derfor er det et aktivum å være ansatte ved et lite elverk, hevder tillitsmannen, som har El & It forbundet bak seg.

Elverksjefen og tillitsmannen har et formell møte en gang i måneden, mens hele staben er samlet etter hvert styremøte hvor de blir orientert. Gjennom denne

informasjonen føler tillitsmannen og de ansatte at de til enhver tid er oppdatert om det som skjer, og føler at dette betyr mye for yrke og trivsel. Høland og Setskog Elverk er så lite at det etter Arbeidsmiljøloven ikke kreves arbeidsmiljøutvalg. For ytterligere å styrke båndene mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden har partene likevel blitt enige om å opprette arbeidsmiljøutvalg hvor det tas opp saker i henhold til Arbeidsmiljøloven.

Høland og Setskog Elverk har kjøpt bedriftshytte i Hafjell hvor de ansatte har ansvar for vedlikehold og drift. Hytta stilles fritt til disposisjon for de ansatte, og benyttes av den enkelte etter et internt regelverk. Med sin sentrale beliggenhet, med mulighet for fritidsaktiviteter året rundt, er hytta

Bedriftshytta i Hafjell er populært reisemål for de ansatte.

i bruk bortimot hver eneste helg.

Fra elverkets side er det også gitt muligheter til andre måter å holde kroppen i form på. På Bjørkelangen har elverket leid forskjellige gymnastikksaler for egne trimkvelder i vinterhalvåret.

- Alle disse aktivitetene styrker det sosiale miljøet. Et godt barometer på trivsel

gjenspeiler seg også i den ekstremt lave korttidssykefraværsprosenten. Målsettingen er å ligge under 2%. Det er en kjensgjerning at ansatte ved Høland og Setskog Elverk er svært pliktoppfyllende i sin tjeneste. Vi er en liten stab som setter vår ære i å yte kundene ekstra god service, understreker Gadderud.

Styreformenn og elverksjefer

Styreformenn i Setskog Elektrisitetsverk:

1922-1933 Jon Bunes
1933-1937 Milian Hverven
1937-1938 Lars Østby
1938-1939 Ole H. Bolstad
1939-1940 Lars Østby
1940-1942 Håkon Ramberg
1942-1943 Andreas Kinnestad
1943-1946 Mads Kolstad
1946-1947 Christian Kolstad
1947-1948 Sigurd Bjørknes
1948-1949 Andreas Kinnestad
1949-1950 Thorleif Bolstad
1950-1955 Olaf Lasserud
1955-1961 Andreas Fagermoen
1961- 1962 Alf Eriksen
1962-1965 Thorolf Ringsbu.
1965-1968 Emil Heggedal
1968-1971 Arne Havnås
1971-1972 Ole Bjørknes
1972-1975 Alf Eriksen
(Sammenslutning med Høland
Elektrisitetsverk 1. januar 1975)

Elverksjefer i Setskog Elektrisitetsverk:

Før 1934 Harald Hansen
1934-1938 Ragnar Skullerud
1938-1940 Alf Fosby
1940-1946 Harald Hansen
1946-1949 Håkon Skårdal
1949-1964 Helge Hammer
1964-1975 Olav Brokke

Ragnvald Ihle var første styreformann i Høland Elektrisitetsverk.

Formenn i styret i Høland Elektrisitetsverk:

1919-1923 Ragnvald Ihle
1923-1925 A. J. Simonsen
1927 Th. Skullerud
1926-1927 Olaf Seland
1927-1928 Hjalmar Nordby og
Sven Sandem
1928-1932 August Iversen
1932-1947 Hjalmar Aamodt
1947-1950 Oskar Moe
1950-1959 Johan Hersleth
1959-1962 Johan Haugen
1962-1975 Johan Hersleth

Formenn i styret etter sammenslutningen av Høland og Setskog Elverk i 1975:

1975–1976 Johan Hersleth

1976–1988 Olav Melby

1988 Hans Gaasvik

1988–1994 Einar Taiet

Fra 1994 ble formannsbetegnelsen skiftet ut med styreleder.

Kjell Høilund har fra 1994 hatt dette tiltsvervet.

Formenn i rådet i Høland Elektrisitetsverk:

1920–1927 Hjalmar Nordby

1927–1938 Olaf Holmedal

1938–1950 A. J. Simonsen

1950–1959 Harald Weldingh

1959–1961 Reidar Stenbock

1961–1962 A. J. Simonsen

1962–1975 John H. Nadden

Formenn i rådet etter sammenslutningen i 1975

1975–1992 John H. Nadden

1992–1994 Tore Østby

Rådet opphørte som styringsorgan etter omorganiseringen i 1994.

Elverksjefer i Høland Elektrisitetsverk:

I anleggstiden fungerte ingeniørfirmaet Nissen von Krogh som ledelse for Høland Elektrisitetsverk.

1920–1926 Sigurd Nordquist

1926–1930 Gudmund Eriksen

1930–1963 Alf Fosby

1963–1975 Olav Brokke

Det samlede Høland og Setskog Elverk har vært ledet av de to elverksjefene

1975–1992 Olav Brokke

1992 Odd Langlie

Olav Brokke har stått som elverksjef i begge elektrisitetsverkene i 28 år fra 1964 frem til han gikk av med pensjon i 1992.

Det hører med til historien at Olav Brokke i realiteten har hatt oppgaven som elverksjef i alle elektrisitetsverkene i Aurskog-Høland idet han også var elverksjef for Aurskog kommunale elektrisitetsverk i perioden 1. mars 1984 til 1. mars 1985.

Ord og uttrykk i elbransjen

W Watt – enhet for måling av effekt

kW 1kW = 1000 W = 1,36 Hk (hestekraft)

kWh kilowattimer er en enhet for energi

– en belastning på 1 kW i 1 time vil bruke 1 kWh energi

MWh 1 megawatttime = 1000 kWh

GWh 1 gigawatttime = 1 million kWh

Ansatte ved jubileet: Sittende fra venstre: Solweig Ness, Odd Langlie og Gro Nikolaisen.
 2. rekke fra v. Arne Langseth, Finn Heier, Birger Aannerud, Idar Sørli, Bjørn Ingar Sønsthagen, Jan Helge Fjeld og Birger Slupstad. 3. rekke fra v: Jan Egil Viken, Thor Gadderud, Glenn Are Libråten, Magne Malnes, Didrik Tosterud, Bjarte Vinterli Hoel og Kjell Sæthra. (Foto: Per Erik Nilssen.)

Styret i jubileumsåret: Fra venstre Kai Evenby, Anne Waaler, Knut Heggedal, styreleder Kjell Høiland, Nils E. Mageli, Bjørn Ingar Sønsthagen og Ola Aa Eldøy. (Foto: Studio H.C, Bjørkelangen.)

Elverksjef Alf Fosby t.v. og teknisk leder Olav Brokke sørget for god bevertning under en befaring i 1950-årene.

Utviklingen av Holand og Setskog Elverk perioden 1999 – 2009

Videreført av Per Erik Nilssen 2010/2011

Administrasjonsbygningen ble innviet i 1969 og fikk et tilbygg i 1998.

Forord

I 1999 ble det for Høland og Setskog Elverk utarbeidet 80-årsberetning for perioden 1919–1999 i regi av Per Erik Nilssen. I 2010 ble det utarbeidet historieberetning for perioden 1999–2009 i forbindelse med elverkets 90 års jubileum. Per Erik Nilssen har også denne gangen hatt regien for beretningen. Historieberetningene er sammenbundet til et dokument.

Etter ny energilov i 1991 ble det store strukturelle endringer i bransjen. Blant annet var oppkjøp av spesielt mindre nettselskaper en trend i flere år, der eierne hadde behov for å styrke sin økonomi. Ved salg av kommunalt eide nettselskap ble kommuneøkonomien bedret på kort sikt. I ettertid har nok mange eiere registrert et savn ved at de har mistet lokal styring med elforsyningen med tanke på service, leveringsikkerhet og fremtidig avkastning.

Høland og Setskog Elverk har hatt, og har som målsetting at elforsyningen skal forvaltes med lokal styring og faglig tilstedeværelse i lokalmiljøet. I forhold til positive tilbakemeldinger og respons fra kunder/eiere, samarbeidspartnere og medarbeidere mener vi å ha lyktes med våre strategiske valg.

Trygg og sikker elforsyning er vårt hovedfokus, i tillegg til andre virksomhetsområder som dekker etterspørsel fra våre

kunder/eiere. Leveringssikkerheten har vært svært høy. Vi har levert 99,99 % av mulig solgte kWh de senere år. Investeringer, beredskap og godt drifts- og vedlikeholdsopplegg vektlegges for å opprettholde en god og trygg strømforsyning.

Vi tror at vår bransje får nye utfordringer i årene fremover. Politiske myndigheter, både nasjonalt, regionalt og kommunalt, har stadig fokus på at innbyggerne rundt om i landet skal ha tilgang til internett. Fiber til sluttbruker vil være det ideelle, men det vil medføre store investeringsbehov. Høland og Setskog Elverk skal gjennomføre mindre pilotprosjekter for å skaffe seg erfaringer innen dette fagområdet. Blir fiber til husholdningskunder like aktuelt som strømforsyning, står vi overfor omfattende utfordringer og store investeringer i årene fremover.

Vi takker Per Erik Nilssen for at han villig stilte opp med sin kompetanse, engasjement og kunnskap om historie i forbindelse med gjennomføringen av elverkets historieberetning for perioden 1999–2009. Det har vært et godt og konstruktivt samarbeid vi er takknemlig for.

Styreleder
Svein H. Brokke

Elverksjef
Odd Langlie

*Det er tett samarbeid mellom elverksjef Odd Langlie (t.v.) og styreleder Svein Brokke.
Foto: Bjørn Ivar Bergenud.*

*Styret i jubileumsåret
I første rekke fra venstre: Per-Jørgen Melnes, Svein H. Brokke styreleder, Barbra Glende og Per Eklund.
Bak fra venstre: May Britt Fjellstad, Halvor Børresen og Lene Malnes.*

Ansatte i jubileumsåret

1. rekke fra venstre: Birger Slupstad, Arne Langseth, Erik Solberg, Fredrik L. Bangshaug og Ole Jørgen Bernhus.

2. rekke: Kjell Sæthra, Solveig E. Sørli, Lene Malnes, Odd Langlie, Gro Nikolaisen, Marianne Lindahl og Hallgeir Olsen.

3. rekke: Jan Helge Fjeld, Magne Malnes, Idar Sørli, Bjørn Ingar Sønsthagen, Jan Egil Viken, Birger Aannerud, Thor Gadderud, Finn Heier og Dan Sammerud.

Foto: Sjarm Fotostudio AS

Drift av forsyningsnett

Drift av forsyningsnett medfører en rekke årlige drifts- og vedlikeholdsoppgaver som skal utføres. Det er flere offentlige kontrollorganer som overvåker nettselskapene om at pålagte oppgaver blir utført. Kontrollorganer er bl.a. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Justervesenet, toll- og avgiftsmyndighetene m.v.

Etter å ha fulgt en planlagt investeringsprosedyre siden 1992 er i hovedsak alt gammelt høyspentnett rehabilitert. I tillegg er en rekke nyinvesteringer utført i forbin-

delse med utbygginger av boligfelter, hyttefelter og næringsområder.

Minst en gang årlig skal alle høyspentlinjer befares, det samme gjelder etter uvær med sterk vind og/eller snølast. Lavspenlinjer skal også befares og følges opp. Alle transformatorer/nettstasjoner skal også årlig befares der det foretas en tilstandskontroll, rengjøring m.v. Elverket har døgnbetjent vaktordning som rykker ut ved feil i nettet. Det er inngått samarbeid med andre aktører i bransjen for å ha tilgang til ekstra personell om det skulle oppstå langvarige feilsituasjoner.

Jan Egil Viken forbereder montasje av utstyr i mast.

Foto: Bjørn Ivar Bergerud.

Øystein Foss Vold utfører kontrollmålinger.

Dette bildet fra Setskog viser hvilke påkjenninger linjenettet kan bli utsatt for når naturkreftene slipper seg løs.

Foto: Birger Slupstad.

Høland og Setskog Elverk har store deler av sitt forsyningsnett gjennom skogområder. Linjene er spesielt utsatt i forbindelse med sterk vind og snøbelastning.

Foto: Birger Slupstad.

Det utføres årlig linjerydding i henhold til fastsatte ryddeplaner.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap og Norges vassdrags- og energidirektorat overvåker årlig, at det utføres pålagte drifts- og vedlikeholdsoppgaver og at det er tilstrekkelig beredskapsopplegg med tanke på både kortsiktig og langsiktig strømutfall.

Det lokale eltilsyn (DLE)

Som nettselskap er man pålagt å ha eget lokalt eltilsyn, som er en forlenget arm av DSB. Elverket er pålagt å utarbeide årlige tilsynsplaner med innhold i forhold til instruks gitt av DSB, som også krever at nettselskapene sender tertialrapporter gjennom året for å vise fremdriften i pålagte kontrolloppgaver.

Måling av elforbruk

Justervesenet fører kontroll med målere som benyttes ute hos kundene for å være sikre på at målerne holder de krav som er bestemt av myndighetene. Høland og Setskog Elverk var tidlig ute og innførte kontroll av el-målere i 2002. Noe senere kom myndighetene med krav om at alle nettselskapene måtte etablere kontrollordning med el-målere.

Avanserte målings- og styringssystemer (AMS)

Det forberedes installering av fjernavleste målere hos kundene. Det vil bli enklere for kundene som da slipper å lese av sine målere og sende målerstander til elverket. Elverket har hatt et pilotprosjekt gående for å skaffe seg erfaring med denne type tekno-

Helikopter er et verdifullt hjelpemiddel ved linjerydding, linjebefaring og toppbefaring av høyspentmastene.
Foto: Lene Malnes.

logi. På grunn av at NVE ikke har kommet med kravspesifikasjon, om hvilke krav de vil stille til bransjen ved innføring av avanserte målings- og styringssystemer, har Høland og Setskog Elverk ventet med å sette i gang denne utbyggingen. Norges vassdrags- og energidirektorat har lovet å komme med krav til utstyr i løpet av 2011.

Idar Sørli og Jan Egil Viken utfører arbeid under spenning (AUS) i forbindelse med høyspentarbeid. Det er en praktisk metode for å slippe utkobling mens arbeidet pågår. Høland og Setskog Elverk har flere ansatte med spesialkompetanse til å utføre denne type arbeid.
Foto: Birger Slupstad.

Bønsdammen ligger ovenfor Lundsfoss Kraftstasjon som var et de første kraftverk som leverte strøm i Høland.
Foto: Odd Langlie

Kraftomsetningen

Høland og Setskog Elverk solgte kraft til sluttbrukerne fra elverket ble etablert i 1919 og helt frem til 1. juli 1998. Da etablerte elverket, sammen med Akershus Kraft AS, Søndre Follo Energi AS, Nittedal Kraft AS og Eidsvoll Energi AS, kraftomsetningsselskapet Østkraft AS.

Etter at kraftomsetningen ble konkurranseutsatt gjennom Energiloven i 1991 var det i de første årene stort sett næringsdrivende kunder som benyttet seg av de alternative tilbudene, men etter hvert oppdaget også husholdningskundene at det kunne være penger å spare på å skifte kraftleverandør. Samtidig opplevde en del kunder at tilbudene ikke var så lukrative som først fremstilt, og at de faktisk tapte penger på å bytte kraftleverandør. Det var – og er fortsatt – både seriøse og useriøse aktører i markedet, noe som gjør det vanskelig for sluttbrukerne.

Høsten 1999 kjøpte Akershus Kraft AS ut de fire mindre eierne i Østkraft AS. Høland og Setskog Elverk satt igjen med en brutto gevinst på 13,1 millioner kroner. Når det regner på presten så drypper det også på klokkeren. Årsmøtet fattet vedtak, etter innstilling fra styret, om at netto gevinst etter skatt på 10 millioner kroner skulle fordeles ut til nettkundene/ eierne over en toårsperiode ut fra forbruket hos den enkelte kunde. Det lå også i salgsbetingelsene at elverket gjennom en karantenetid på fem år skulle avstå fra salg av kraft. Når Høland og Setskog Elverk valgte å selge seg ut av Østkraft AS, så hang det

sammen med bl.a. en meget god pris uten at elverket brente sine bruer med tanke på senere kraftsalg. Høland og Setskog Elverk hadde også en avtale med Akershus Kraft AS som foretok anmelding og avregning mot Statnett/Nord Pool, og en innsamling av timeverdier hos de største kundene i elverket. Det vil si de som hadde forbruk over 400.000 kWh per år. Høland og Setskog Elverk var lojale overfor sine karantenebetingelser og solgte ikke strøm i karantenetiden.

Ved årtusenskiftet var det omkring 20 kraftleverandører i Høland og Setskog Elverks forsyningsområde, med Tindra A/S som den dominerende i 2001. Året før gikk Østkraft AS inn i selskapet Tindra AS. Senere ble Tindra AS overdratt til Hafslund Strøm AS.

Høland og Setskog Elverk etablerte et fakturerings samarbeid med Akershus Kraft når Østkraft AS ble dannet.

Det gikk ut på at elverket fakturerte alle Østkraft sine kunder i Høland og Setskog, slik at de fikk felles faktura på nett og kraft. Dette samarbeidet ble videreført gjennom Tindra AS og Hafslund Strøm AS. I 2003 var det ca. 40 kraftleverandører i elverkets forsyningsområde, med Hafslund Strøm AS som den dominerende. Det medført etter hvert et forholdsvis omfattende faktureringsarbeid for elverket. I utgangspunktet skulle dette samarbeidet forenkle systemet, men førte etter hvert til en del misforståelser og misnøye blant kundene som stadig kom med anmodninger og ønsker om at

Lene og Magne Malnes markedsfører elverket.
Foto: Gro Nikolaisen.

Høland og Setskog Elverk skulle starte kraftomsetning i egen regi. Da Høland og Setskog Elverk følte de satt igjen med alt for liten fortjeneste på fakturerings-tjenesten i forhold til innsatsen, ble samarbeidsavtalen med Hafslund Strøm AS sagt opp i 2004.

Etter at Høland og Setskog Elverk avsluttet faktureringsarbeidet for Hafslund Strøm AS, ble det økt frustrasjon blant kundene i elverkets forsyningsområde. Nettkundene/ eierne i Høland og Setskog Elverk anmodet administrasjonen i elverket om at de skulle starte kraftsalg igjen, fordi de følte en større trygghet ved å kjøpe strøm hos det lokale elverket. Flere av kundene ga uttrykk for frustrasjon over at de mistet oversikten hos de store leverandørene, og at de ønsket nærhet til sin leverandør.

Styret i elverket tok hensyn til påtrykket og besluttet å starte prosessen med å få etablert kraftomsetning i regi av Høland og Setskog Elverk. Det var to viktige kriterier som ble lagt til grunn: Levering av et trygt

og solid produkt for kundene og at elverket skulle ta relativt liten økonomisk risiko.

Nye samarbeidspartnere

Med dette som utgangspunkt gikk administrasjonen ut på markedet for å finne en samarbeidspartner som innfridde de to kravene i størst mulig grad. Fjordkraft AS viste seg å være den leverandøren som lå nærmest opp mot forutsetningene for å starte kraftomsetning igjen. Dette selskapet hadde allerede mange distrikts e-verk på sin kundeliste. Det var flere grunner til at Fjordkraft AS ble valgt. En kraftallianse med 22 e-verk, der Fjordkraft AS deltok, var et godt felles utgangspunkt å delta i når en skulle være en liten kraftleverandør i et konkurranseutsatt marked. Siden mai 2005 har Høland og Setskog Elverk omsatt kraft i egen regi gjennom denne kraftalliansen, og betjener i dag omkring 73 % av kundemassen i elverkets forsyningsområde.

de. Det viser hvor nødvendig og berettiget det er å ha kraftomsetningen i lokal regi.

Etter hvert som datateknologien utviklet seg har omsetningen av elektrisk kraft endret seg betraktelig. Nå kan en ved hjelp av data gå inn å sjekke kraftpriser hos de forskjellige leverandørene. Med noen tastetrykk kan man skifte kraftleverandør. Så enkelt er det i dag også for de som ønsker å få sin kraft levert av Høland og Setskog Elverk. Det man skal være klar over er at Høland og Setskog Elverk ikke står oppført på Konkurransetilsynets liste, fordi elverket ikke har sammenlignbare produkter som er grunnlaget for å ligge på listen. Dette gjelder også mange andre e-verk.

Høland og Setskog Elverk har åpnet opp for å selge kraft i nabo e-verkenes områder. Det vil si i Østfold, Akershus og Hedemark fylker. De som bor i disse fylkene kan bestille kraft av Høland og Setskog Elverk. Hytteeiere fra Aurskog-Høland som har hytter i disse fylkene, bør merke seg at de nå har mulighet til å kjøpe kraft av Høland og Setskog Elverk. Intensjonen er å markedsføre dette krafttilbudet sterkere i fremtiden.

Garantikraft

Høland og Setskog Elverk har satset på Garantikraft (GK) som hovedprodukt, på linje med de andre alliansepartnerne, og anbefaler dette overfor sine kunder. GK gjør at kunden slipper å vente på at strømprisen skal settes ned. Når markedsprisen på kraft faller, skjer dette automatisk også med kraftprisen til GK-kundene. Konseptet GK gir kunden normalt lave sommerpriser og trygghet mot ekstreme høye vinterpriser. I praksis betyr det at kunden betaler en markedsbasert gjennomsnittspris per måned, med påslag til elverket samt risikokostnaden. Det siste er en for-

sikring mot høye strømpriser, og vil vanligvis ligge på fra ett til fire øre per kWh. Dersom den markedsbaserte gjennomsnittsprisen, inkludert prispåslag blir høyere enn pristaket, blir kundens strømpris begrenset til det fastsatte pristaket med tillegg av risikokostnaden. Utenom GK tilbyr Høland og Setskog Elverk både spotpris og fastpris. Dersom kunden velger spotpris må han selv bære risikoen ved store variasjoner i kraftprisene. Høland og Setskog Elverk er på offensiven når det gjelder kraftomsetning og henter stadig nye markedsandeler i eget forsyningsområde. Også en del kunder fra Aurskog har oppdaget at det er lønnsomt og god service ved å kjøpe kraft av Høland og Setskog Elverk.

Konsesjon for kraftomsetning har elverket frem til 1. januar 2015. Det er Norges vassdrags- og energiverk som tildeler konsesjoner.

Kundeundersøkelse

I forbindelse med start av kraftsalg og samarbeidet med 22 andre e-verk, foretas hvert år en kundeundersøkelse blant kraftkundene. Det blir plukket ut ca. 250 tilfeldige kunder som mottar et brev med spørsmål om hvordan de opplever Høland og Setskog Elverk på forskjellige områder.

Det gis mange positive tilbakemeldinger, som det settes pris på.

Alle elverkene i Kraftalliansen skal gjennomføre samme undersøkelse, med samme spørsmål og svarene blir målt opp mot hverandre. Høland og Setskog Elverk har i de fem årene de har vært med i Kraftalliansen, scoret svært høyt og vært på topp fire ganger. Det viser at kundene er fornøyd med hvordan det drives i Høland og Setskog Elverk.

Sikrer strømforsyningen til Rømskog kommune

Elektrisitetsforsyningen til Rømskog var sårbar da kommunen hadde bare en forsyningslinje å stole på. Det var linjen som kom fra Ørje til Rømskog gjennom lange skogstrekninger over Rødnes fjellet. Det var utbyggingen av Hallangen hyttefelt i Setskog som førte til et nærmere samarbeid mellom Høland og Setskog Elverk og Fortum Nett AS i Østfold. Rømskog kommune øynet en bedre strømforsyning der linjen til Hallangen kunne forlenges til grensekommunen. Høland og Setskog El-

verk var fremsynte idet linjen til Hallangen ble så godt dimensjonert, at den med fordel også kunne betjene strømkunder i Rømskog. Allerede i 2005 var en avtale mellom Høland og Setskog Elverk og Fortum Nett AS på plass, slik at Rømskog kommune kunne benytte ledig kapasitet i Høland og Setskog Elverks distribusjonsnett.

Idet Høland og Setskog Elverk fremførte høyspent til Rømskog, betydde det at kommunen fikk tosidig strømforsyning

Hyttefeltet ved Vortungen i Rømskog forsynes med kraft fra linjenett fremført av Høland og Setskog Elverk bestilt av Fortum Distribution AS.

Foto: Odd Langlie.

slik at de ble langt mindre sårbare i forhold til feilsituasjoner i uvær med tanke på bl.a. vind, snølast og tordenvær. Under feilsituasjoner med skade på høyspentlinjen over Rødenesfjellet kunne det ofte være svært lange strømstanser som rammet Rømskog. Med dagens forsyningsnett er de mindre sårbare. Økt kapasitet på strømforsyningen til Rømskog åpnet også opp for muligheter til nyetableringer innen næringsliv, bolig og hytteutvikling i kommunen.

Det gode samarbeidet mellom Høland og Setskog Elverk og Fortum Nett AS bæ-

rer nye frukter. I 2007 ble Høland og Setskog Elverk engasjert av Fortum Nett AS til å bygge ut strømforsyningen til Spahotellet og et nytt hyttefelt ved Vortungen. Dette var første oppdraget utenfor eget konsesjonsområde, og var en positiv opplevelse for de involverte.

I samarbeid med Rømskog kommune og Fortum Nett AS etablerte Høland og Setskog Elverk også fiber inn til Rømskog, for å legge til rette for internettjenester til kommunen, næringslivet og beboerne i kommunen.

Spahotellet på Rømskog er en ny tilvekst for turistnæringen i Rømskog.

Gode HMS rutiner gir lavt sykefravær

Ledelsen i Høland og Setskog Elverk har lagt stor vekt på gjennomføringen av HMS, og har som en av sine målsettinger å skape stor trivsel på arbeidsplassen. Det har slått så godt an at sykefraværsprosenten gjennom mange år har vært lav ved bedriften. I 2009 var sykefraværsprosenten på to prosent, men har også til tider vært lavere. Siden lavt sykefravær hører med til bedriftens viktige målsettinger er det ekstra gledelig at den hører med blant de beste i Aurskog-Høland på dette område.

Høland og Setskog Elverk var en av de første bedrifter som ble medlem av Aurskog-Høland bedriftshelsetjeneste. Ledelsen i elverket ønsket ikke bare å tilfredsstille myndighetenes krav, men la opp til en praksis langt ut over det lovbestede. Uten at det var lovpålagt det ble det opprettet et eget arbeidsmiljøutvalg. Gjennom årlige medarbeidersamtaler og arbeidsmiljøundersøkelser er således viktige tiltak på plass.

Administrasjonen har således en fin dialog med sine ansatte.

Tillitsvalgt Jan Egil Viken, elverksjef Odd Langlie, økonomi- og administrasjonssjef Lene Malnes og energimontør Dan Sammerud har som målsetting å skape trivsel på arbeidsplassen.

Foto: Bjørn Ivar Bergerud

De ansatte legger ikke skjul på at de trives på jobben og at de er meget godt fornøyd med ledelsen og sin arbeidsgiver. Hvis de hangler litt en dag kommer de på jobb likevel. Terskelen for å melde forfall er høy. Den enkelte vet at andre må utføre oppgaven eller må skuffe kundene hvis de ikke er på plass. Arbeidsmoralen er høy som følge av samvittighet, trivsel og en utfordrende jobb.

Også utenom arbeidstid er forholdene lagt til rette for et godt sosialt miljø. Det arrangeres bowlingkvelder, akedager og andre godt besøkte sammenkomster som fører til at det blir en fin sammensveiset arbeidsstokk.

Trimrom i kjelleren, frukt på spisebor-

det og muligheter for skiturer på bedriftens hytte på Hafjell er også et ledd i praktiseringen av HMS.

Et annet viktig ledd i dette samarbeidet er toveis informasjon og delegering av oppgaver og ansvar. Det virker inspirerende fordi det gir den enkelte mulighet til å utvikle sine kunnskaper og ferdigheter, og gir god selvfølelse og glede av å virke i et fellesskap.

Denne positive innstillingen hos den enkelte arbeidstaker fører til at de utfører en god jobb til glede for kundene og bedriften selv. En gjennomsnittlig ansiennitetstid på 20,7 år er et godt barometer på at de ansatte trives på arbeidsplassen.

Sykelgruppa trener sammen to ganger i uka. Fra venstre: Thor Gadderud, Magne Sammerud, Magne Malnes, Erik Solberg, Bjørn Ingar Sønsthagen og Birger Slupstad.

Store utbygginger de 10 siste år

De 10 siste årene har vært preget av store utbygginger i forsyningsområdet. Dette har medført en betydelig innsats innen planlegging, prosjektledelse og gjennomføring. Takket være god likviditet har dette vært mulig å gjennomføre uten lånefinansiering. Det er i 10 års perioden 1999–2009 investert omkring 72 millioner kroner i høy- og lavspentnettet.

1999

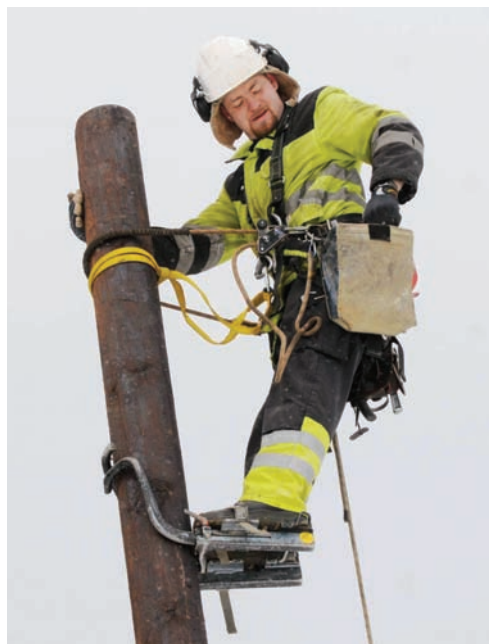
Det ble gjennomført rehabiliteringer og nyinvesteringer for ca 3,5 millioner kroner. Nyinvesteringen ble i vesentlig grad benyttet til nybygg og rehabilitering av elverkets lager- og administrasjonsbygg på Løken. Likedan ble det satset på anlegg i Festningsåsen på Bjørkelangen, S. Høland syke- og aldershjem og Engerfeltet på Mo.

2000

Totalt investert ca 4,3 millioner kroner på Ulvehaugen boligfelt, Løken, Bekkevold boligfelt Bjørkelangen og Vestrengåsen på Mo.

2001

Investering på 3,4 millioner kroner ved fortsettelse på Ulvehaugen. Strekningen Holterhagen – Fosser gård, Bisonbygget på Bjørkelangen og avgrening på Kinderslund i S. Høland.

Jan Egil Viken henger høyt oppe i lufta ved monteringsarbeid i ny mast.

Foto. Bjørn Ivar Bergerud.

2002

Investering 3,6 millioner kroner ved ny nettstasjon i Hemnes og Momoen, høyspent kabelanlegg i Løken sentrum. Videre er det satset på høyspent kabelanlegg til Bjørkelangen Renseanlegg og høyspent kabelanlegg fra Bjørkelangen videregående skole gjennom Borgenfeltet frem til Blikrud Industrifelt. Også lavspentnettet er forsterket innenfor denne summen.

2003

I dette året ble det tatt et stort løft med en investering på 6,2 millioner kroner. De områder som ble tilgodesett var høyspent kabelanlegg og ny netstasjon på Butjernkollen i Setskog. Likedan ble det lagt høyspent kabel til Bjørkelangen renseanlegg og Renor på Holtermoen ved Bjørkelangen. Høyspentnettet på strekningen Hestesund-Bolstad i Setskog og strekningen Sletner-Vika på Momoen og Hafstein-Bråte og høyspent luft til netstasjon ved Bekken i Hemnes hørte med til oppgavene i et aktivt år.

Elverket fikk en ekstra stor belastning utenom investeringene dette året. Natt til lørdag 6. desember fikk man til gangs føle naturkreftenes herjinger.

Ekstreme vindbyger feide ned tusenvis av kubikkmeter tømmer i skogene i forsyningsområdet med strømutfall som resultat. En kjempeinnsats fra de ansatte og innleide linjeryddere førte til at alle høyspentlinjer var intakte på lørdag ettermiddag. Omkring 100 fastboende berørte kunder fikk strømmen tilbake neste dag. Elverkets ansatte fikk mye og velfortjent ros for innsatsen.

2004

Nok et nytt rekordaktig investeringsår fulgte med hele 10,2 millioner kroner. Det gikk til nytt høyspentanlegg til Store Langsjø vannverk. Bjørkelangen renseanlegg fikk på ny nytte godt av investeringer. Like-

Jan Egil Viken instruerer lærling Fredrik Bangshaug hvor viktig det er at sikkerhetsreglene følges nøye.
Foto: Bjørn Ivar Bergerud.

Strømtilførsel til Hallangen hyttefelt var opptakten til at Rømskog også fikk strømforsyning fra Høland og Setskog Elverk.

Foto: Odd Langlie

dan med strekningen Sletner-Vika på Mo, Bråte øst på Hemnes. Bjørkelangen sykehjem trengte også ny strømtilførsel. Det samme med Skullerudåsen, Løken sentrum-Høland stadion og Kinnestadfeltet i Setskog.

På lavspenstektoren ble det i forbindelse med bredbåndsarbeidet satset på fiberkabel til telefonsentralene og en del større kunder fikk også bredbåndtilknytning. Varmelegg på Bjørkelangen ble også etablert.

2005

Den aktive utbyggingen av nettet ble fulgt opp med store investeringer også dette året med 10,6 millioner kroner.

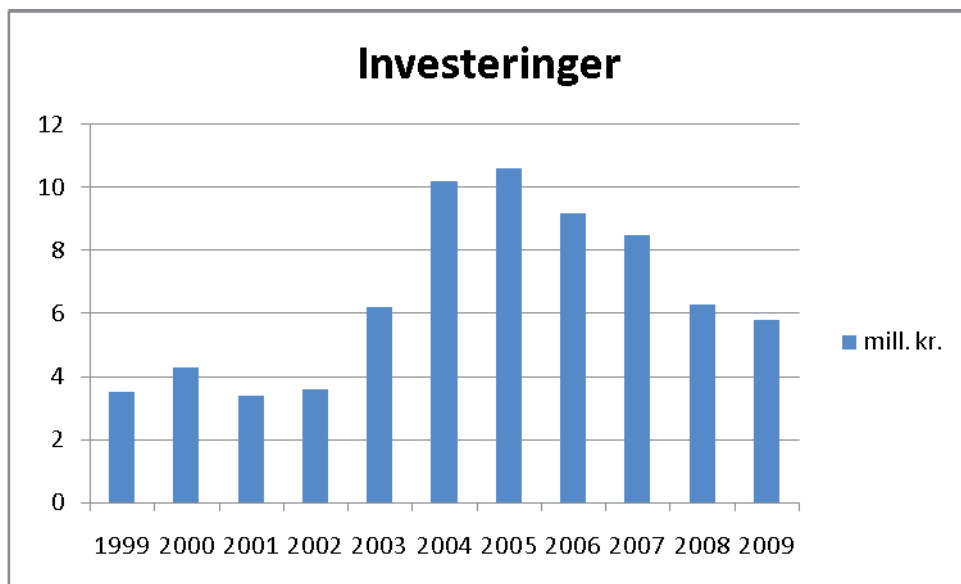
Nå ble høyspentnettet på Bråte Øst, Kollerud-Salstroken i S. Høland prioritert. På Bjørkelangen ble det lagt ned betydelig kapital i høyspentanlegget ved Burholvaet, Einerhaugen, Burholhagen 1 og Kjelle-Eidsverket.

På lavspenstektoren skjedde det også mye ved Bråte Øst, Holm-Daltrorp i S. Høland, Bekkeva, Brøtmeth, Naddum og Tufte. Det ble ført en 1000V linje til Botnersætra. På Bjørkelangen ble nettet utbedret ved Burholvaet og Trandem. Et nytt stort prosjekt var Hallangen hyttefelt i Setskog.

Med til investeringene dette året hører 2 mill kroner til transportmidler, inventar/EDB, målere, bygg og bredbånd. Nå er det også ført frem, fiberkabel til de fleste telefonsentralene i forsyningsområdet.

2006

Dette ble også et betydelig investeringsår med 9,2 millioner kroner. Høyspent luftstrek Kollerud-Salstroken og avgrensning til Lykkja. Det ble lagt ned lange strekk med jordkabel ved S. Høland kapell Kollerud i S. Høland. Strekningen Eidsverket-Eidslia fikk også jordkabel. Det samme med Løken eldresenter-Stela. I S. Høland ble det lagt jordkabel ved Greppe-

Tabellen over investeringer viser at i perioden 2004–2007 hadde man de største uttellingene.

rud sag, Hemnes sag – Torphagen, Krogh og Basmoen.

I samarbeid med Fortum Distribution A/S ble det lagt høyspent på strekningen Hallangen–Rømskog.

Det ble lagt mye lavspent i forsyningsområdet. Kinnestad boligfelt, Hallangen hyttefelt, Nyenga, Høylund, Vetlerud, Furulund, Festningsåsen, Toensveien, Halvorsrud og Furuveien på Borgenfeltet. Også dette året er det tilført transportmidler, bredbånd og målere for 1,6 millioner kroner.

2007

Det ble investert for 8,5 millioner kroner. Investeringen omfattet blant annet: Rehabilitering av høyspentlinja Bøensdammen – Røyrvikenga, og kabelanlegg i Festningsåsen II på Bjørkelangen.

2008

Det ble investert for 6,3 millioner kroner. Investeringene omfattet blant annet: Ny strømforsyning til basestasjon på Skremtjernhøgda i Setskog, ny nettstasjon med kabelanlegg til Sagåsen hyttefelt, Strømforsyning til Blikrud Næringsområde og rehabilitering av høyspentlinja Snarholt–Røyrvikenga.

2009

Det ble investert for 5,8 millioner kroner. Investeringene omfattet blant annet: Strømforsyning til Bjørkelangen Park og start på rehabilitering av høyspentlinja Fossum–Kolstad.

Utbygging av fiber-bredbånd

I 2004 ønsket Aurskog-Høland kommune (AHK) å knytte sine kommunale virksomheter opp mot Rådhuset på Bjørkelangen. Det ble opprettet et interkommunalt samarbeid med tanke på etablering av fiber bl.a. til AHK.

For at prosjektet kunne realiseres trengtes det fremføringsveier for fiberkabler. Elverkene var da aktuelle samarbeidspartnere. Høland og Setskog Elverk (HSE) deltok i møter med AHK, Rømskog kommune og Hafslund Nett AS. På det tidspunktet var det praktisk talt ingen bredbåndstilbud til befolkningen i ovennevnte kommuner.

Henvendelsen fra AHK ble fremlagt i HSE's styre, som hadde en positiv holdning til å finne frem til en samarbeidsløsning. Forutsetningen var at løsningen kunne gi en vinn-vinn situasjon som slo positivt ut for HSE. Linjenettet til HSE og Hafslund Nett AS ble stilt til disposisjon for fremføring av fiberkabel gjennom AHK, og frem til kommunens virksomheter fra syd til nord. AHK fikk offentlige midler til stamveien (fiber gjennom AHK) som de bekostet. HSE fikk eierskapet til ledige fibrer som ikke ble benyttet av AHK, slik at

dette ga muligheter til kommersiell drift av fibernettet.

Parallelt med samarbeidsplanen med AHK, ble det sett på hvilken nytteverdi dette kunne gi HSE, ved at det ble etablert fiberkabler på deler av linjenettet. Ved etablering av fiber så en muligheter til leveranse av bredbåndstjenester til befolkningen rundt om i kommunen. HSE besluttet, sammen med Innovasjon AS (datafirma med hovedkontor på Bjørkelangen) å etablere bredbåndsselskapet Romerike Bredbånd AS (RBB). Romerike Bredbånd er et aksjeselskap som eies av Høland og Setskog Elverk med 70 % og Innovasjon AS,

Hans Kristian Studsrud, sammen med sine tre sønner Henrik, Sander og Kristian, får demonstrert hvordan Frode Høgenes skjøtter fiberkabel.

Foto: Gro Nikolaisen.

Bjørkelangen med 30 %. Elverket benytter linjenettet og kabelgrøfter til fremføring av fiberkabler. Det gir en bedre utnyttelse av investeringene i infrastrukturen.

Romerike Bredbånd har ansvaret for bredbåndstjenester til sluttbrukerne, mens HSE har ansvaret for fiberkablene som strekkes på elverkets linjenett eller legges ned i kabelgrøfter som etableres i forbindelse med bolig- og næringsområder.

Høland og Setskog Elverk etablerte fiberkabel frem til telefonsentralene i Aur-

skog-Høland, leide kobberlinjer fra Tele-
nor, for så å kunne tilby bredbåndstjenester til sluttbrukerne. Det er også fremført fiber direkte frem til enkelte sluttbrukere (næringskunder) som har behov for stor kapasitet. I forhold til etablert samarbeid med Fortum Nett AS om strømforsyning til Rømskog, har HSE i samarbeid med Rømskog kommune også etablert fiber frem til denne kommunen.

Fiberetableringen og RBB har vært – og er – gode bidragsyttere til verdiskapning og positiv resultatutvikling for HSE.

Blåsing av fiber. Birger Slupstad styrer blåseprosessen med assistanse av Hallgeir Olsen (tv) og Idar Sørлие.

Andre virksomhetsområder

Tenhold til formålsparagrafen skal Høland og Setskog Elverk i tillegg til å sørge for en sikker og rasjonell energidistribusjon til lavest mulig kostnad, også tilby relevante produkter og tjenester.

De styrende organer har besluttet at elverket skal bedrive virksomhetsområder som er relevante. Selv om all forretningsvirksomhet kan medføre risiko, kan den største risikoen kanskje være å sitte i ro der en forutsetter at verden ikke endrer seg. Det har mange fått erfaring, fordi både ek-

sterne og interne rammevilkår blir endret. Flere everk har blitt tvunget til å legge inn årene på grunn av først og fremst økonomiske forhold. Små everk som bedriver kun nett viser ofte svært høy nettleie.

Ved å ha flere bein å stå på, får de ansatte en mer interessant arbeidssituasjon som igjen bidrar til å beholde kompetente medarbeidere. Det er – og kommer til å bli – en enda større kamp om arbeidskraften i årene fremover. Dette begynner allerede å bli merkbart.

Høland og Setskog Elverk satser på å markedsføre seg blant annet på messer. Dette bildet er fra næringslivsmessen i Aurskog.

Foto: Gro Nikolaisen.

Kraftomsetning

Kraftomsetning er bedrevet i hele elverkets historie bortsett fra et avbrekk på seks - sju år, jfr. informasjon under avsnittet kraftomsetning. Det er utarbeidet et risikodokument for å belyse risikoaspektet ved kraftomsetningen, og det er utarbeidet rutiner og tiltak for å redusere risikoen til en restriksjon som en kan leve med. Styret har vært involvert i denne prosessen.

Varmepumper

I 2007 startet Høland og Setskog Elverk med salg av varmpumper luft til luft. Det har vært stor etterspørsel fra kunder for å få installert dette produktet, som bidrar til å redusere energikostnadene. De fleste opplever også et bedre inn klima ved bruk av varmpumpe.

Varmeleveranse

I 2003 ble det inngått en avtale mellom Aurskog-Høland kommune og Høland og Setskog Elverk om å etablere et nærvarmeanlegg for levering av varme og varmt tappevann i Bjørkelangen sykehjem og Rådhuset i Bjørkelangen. Det ble boret brønner og benyttet varmpumper i forbindelse med utnyttelse av jordvarmen. Dette er kjent teknologi som benyttes både til næringsbygg og privatboliger i Norge. Ved at Høland og Setskog Elverk engasjerte seg i prosjektet klarte man å få ut tilskudd fra Enova som økonomisk støtte til anlegget. Målsettingen med dette anlegget er at Aurskog-Høland kommune kjøper tilbake anlegget med siste delbetaling høsten 2012. Elverket har skaffet seg verdifull kompetanse gjennom driften av dette anlegget.

I forbindelse med Bjørkelange Torg er Høland og Setskog Elverk blitt engasjert til å levere varme og kjøling til det nye forretningscenteret i Bjørkelangen. Det inngås avtale mellom elverket og leverandøren av anlegget, som skal stå som driftsansvarlig med døgnkontinuerlig overvåking av varme- og kjøleanlegget.

Kartverkstjenester/ prosjektering

Da Høland og Setskog Elverk har god kompetanse innen kartverktjenester og prosjektering av distribusjonsnett, benyttes denne kompetansen til salg av tjenester til utbyggingssaktører innen høyspent distribusjonsnett. Det selges også rene kartverkstjenester til private og offentlige kunder. Utstyr som elverket benytter i egen regi får dermed en bedre utnyttelsesgrad, og gir god inntjening.

Øvrige tjenester

Øvrige tjenester er en samlepott der bl.a. veibelysning, jobb for vegvesenet, kommunen og private oppdrag kommer inn. Disse tjenestene er relevante i forhold til andre virksomhetsområder.

Ovennevnte virksomhetsområder har vært gode bidragsytere til økonomiske resultater som har påvirket subsidiering av nettleien og styrking av egenkapitalen.

Samtidig er det dekket et behov som etterspørres av nettkundene/eiere.

90-års jubileum – åpen dag 5. september 2009

*H*øland og Setskog Elverk kunne i 2009 feire 90-års jubileum. Det ble markert med en «åpen dag» 5. september 2009.

Det ble satt ned en arbeidsgruppe som jobbet med arrangementet lang tid i forkant. Alle ansatte stilte seg til disposisjon den dagen og alle hadde sine spesialfelt hvor de skulle vise frem noen av sine daglige arbeidsoppgaver.

Invitasjon ble sendt til alle kunder/eiere om besøk ved administrasjonsbygget på Løken. Det var lagt opp til aktiviteter for store og små. Spenningen var stor om hvor mange som ville komme denne dagen.

Omkring 200 gjester skrev seg inn i gjesteboka, noe administrasjon og ansatte var svært fornøyd med. Alle besøkende var med på trekning av en Panasonic varmpumpe. Den heldige vinneren av varmpumpa ble Roar Stokkebæk fra Momoen.

Quiz/gjettekonkurranse, åpen administrasjon og lagerbygg, stolpeklattring, utstilling av alle kjøretøyer, stolpegraving, omvisning i trafo stasjonen, fiberblåsing og kartverk var noe av det som ble vist frem. Stolpeklattring og en tur i liften var populære aktiviteter blant barn.

Leikvin sto for grilling og servering av mat og drikke.

*Jan Egil Viken demonstrerer bruk av lift for Ruben Tuverud Jensen.
Foto: Gro Nikolaisen.*

Høland og Setskog Elverk har etter hvert utvidet lokalitetene, slik at de i dag har en betydelig bygningsmasse på Løken.

Foto: Gro Nikolaisen.

Nødvendig vedtektsendring

Den nye Energiloven la grunnlaget for endring av driften i e-verkene i Norge. Nett, kraft og øvrig virksomhet i selskapene skulle skilles i egne virksomhetsområder.

Høland og Setskog Elverks vedtekter av 25. mai 1994, med endringer av 29. juni 1998, omfatter de formål som eierskapet har bestemt. Et av punktene i formålet er å tilby «relevante produkter og tjenester».

For å presisere hva styret mener i denne forbindelse ble det lagt frem forslag til justerte vedtekter i årsmøtet 2007, der bl.a. «relevante produkter og tjenester» fremgikk i klartekst. I forslaget var det også tatt hensyn til «Samvirkeloven» som lå til godkjenning hos sentrale myndigheter.

Under behandling av vedtektsforslaget fremkom det bl.a. synspunkter på at forslaget til endringer burde vært kommentert

I forbindelse med forslag til vedtektsendringer ble det holdt to arbeidsmøter. Dette bildet er fra arbeidsmøte på Hemnes.

Foto: Lene Malnes.

sammen med utsendelsen av vedtektsforslaget, og det ble foreslått å legge frem et nytt vedtektsforslag til behandling på et senere tidspunkt.

Under avstemmingen ble styrets forslag til vedtekter forkastet.

Samvirkeloven

Samvirkeloven ble gjort gjeldende fra 1. januar 2008, og har fått konsekvens for elverket som må organiseres som et Samvirkeforetak (SA) senest 31.12.2012. Det er lagt opp til en overgangsordning på fem år. Elverkets vedtekter må tilpasses Samvirkeloven. Allerede høsten 2008 satte elverket i gang prosessen med å legge frem forslag til endringer av sine vedtekter. Styret har i samarbeid med en advokat gjennomgått elverkets nåværende vedtekter i forhold til Samvirkeloven, og utarbeidet et utkast til nye vedtekter som er i samsvar med de nye kravene. I løpet av januar 2010 ble det holdt informasjonsmøter på Hemnes og Bjørkelangen, som var åpne for alle eierne av elverket. Hensikten med møtene var at utkastet til nye vedtekter kunne bli gjennomdiskutert i arbeidsgrupper, slik at man kunne få en så åpen og demokratisk prosess som mulig. Styret ønsket å vektlegge eierens innspill i arbeidet med vedtektsforslaget, før det legges frem til realitetsbehandling i årsmøte.

Et av de mest sentrale spørsmålene som tas opp i forbindelse med endring av vedtektene er formålsparagrafen som i gjeldende vedtekter har denne ordlyd: «Elverkets formål er å sørge for en sikker og rasjonell energidistribusjon til lavest mulig kostnad, og å tilby relevante produkter og tjenester».

Umiddelbart etter årsmøtet 2010 ble det informert om Samvirkeloven, og det arbeidet som er gjort så langt i forbindelse med forslag til vedtekter for Høland og Setskog Elverk. KS-advokat Hanne Torkelsen informerte om selve Samvirkeloven og styrets nestleder, May Britt Fjellstad, la frem forslaget til vedtekter. Det fremkom synspunkter til forslaget, spesielt formålsparagrafen, der det var ønske om justeringer i tekstforslaget. Forslaget fra eierne tok styret med seg i det videre arbeidet. Endelig forslag til vedtekter forelå høsten 2010, og ble lagt ut på elverkets hjemmeside. Forslaget ble sendt til alle eierne av elverket, i god tid før endelig realitetsbehandling i årsmøtet 2011. Der ble forslaget vedtatt.

Hensikten med vedtektsendringene er å tilpasse seg Samvirkeloven, få formulert vedtektene slik at de tar vare på dagens solide driftsmønster og samtidig skal vedtektene være fremtidsrettet. I Samvirkeloven er det krav om at virksomhetens navn viser selskapsformen, slik at det i fremtiden blir «Høland og Setskog Elverk SA».

Samvirkeloven er bare en del av de regler som Høland og Setskog Elverk drives etter. Driften av e-verk i Norge er strengt regulert og grundig fulgt opp av Norges vassdrags- og energidirektorat, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Konkurransetilsynet og flere andre kontrollende organer. Med en så streng overvåking av driften settes det derfor begrensninger for elverkets handlefrihet.

Planer og investeringer 2010–2024

Høland og Setskog Elverk har et lavspentnett som er i ferd med å eldes, og det må man ta hensyn til i den fremtidige planlegging og investering. Styret har således utarbeidet en omfattende investeringsplan for å rehabilitere ledningsnettet. For perioden 2010–2024 er det beregnet å bruke omkring 81 millioner 2009 kroner til dette arbeidet.

Ikke mindre enn 40 millioner kroner er beregnet til en gjennomgripende oppdatering av lavspentnettet. Mye av disse penge-

ne vil gå til å bygge om luftlinjer til nye luftlinjer og jordkabelanlegg. Det siste fortrinnsvis i tettbebyggelser. Man regner med å bruke 2,5–3 mill kroner til dette formålet i året frem til ca. 2024.

Det er beregnet å benytte omkring 7,5 millioner kroner til gjenstående rehabilitering av det høyspente luftnettet, nedbygging av transformatorplattformer og utskifting av høyspentkabler forlagt i 1970 årene.

Når det gjelder veibelysning må man ha en dialog med Aurskog-Høland kommune.

Styre er meget opptatt av planer og investeringer. Med jevne mellomrom er styret ute på befaringer for å ble kjent med linjenettet i forsyningsområdet.

Fra venstre: Styreleder Svein Brokke, Per Lorentzen, Hallgeir Olsen, Birger Slupstad, Barbra Glende, May Britt Fjellstad, sjåføren, Halvor Børresen, Gro Nikolaisen og Lene Malnes.

Foto: Odd Langlie.

Her må det tas et valg om hvordan man ønsker denne tjenesten løst, hvorvidt elverket eller andre skal forestå dette, og om veibelysningen skal integreres i fremføringstraseer som etableres når lavspennetnett blir rehabilitert.

Ellers anslås en investering på neste 10 millioner kroner til utvikling av boligområder, omkring 5 millioner kroner til næringsområder og anslagsvis 2,5 millioner kroner til hytteområder. Dette er løse anslag. Markedet kan endre seg hurtig slik at investeringsbehovet kan bli høyere.

Når denne investeringsperioden er slutt i 2025 vil tiden være moden for å skifte ut deler av det eldste høyspennettet.

Et kapitalkrevende løft vil også de nye bestemmelsene om innføring av toveis-

kommunikasjon, det såkalte «avanserte måle- og styringssystemer» (AMS) medføre. Det vil bety at nettkundene slipper å lese av sin måler, da dette vil gå automatisk. Kostnadene med dette pålegget er beregnet til ca. 10 millioner kroner. Elverket er innstilt på å få dette systemet på plass hos alle nettkunder innenfor fristen 1. januar 2018. Prosessen vil bli satt i gang så snart NVE har bestemt seg for en endelig kravspesifikasjon. Elverket er i utgangspunktet innstilt på at denne kostnaden skal skje uten å belaste kundene ved å bruke midler av kapitalbeholdningen. Dette er igjen et eksempel på hvilken betydning det er å ha bygd opp en solid kapitalbeholdning.

NVE har også bestemt at det ikke lenger er tillatt med felles måling av kraftforbruk.

Fra venstre: Fredrik Bangshaug, Jan Egil Viken og Ole Jørgen Bernhus er fornøyd med den spesialutstyrte lastebilen.

Foto: Birger Slupstad.

Tabellen viser kapitalbehov ved fremtidige rehabiliteringer og estemerte nyinvesteringer.

Dette vil få betydning for boligsameie og borettslag som har etablert felles måling. Alle boenheter skal ha egen måler med kundeforhold til nettselskapet.

Målsettingen er hele tiden å ha sikker strømforsyning. Investeringssyklusen er en

evig rundgang hvor det kan være nødvendig med spesielt tunge kapitalkrevende løft inniblant. Derfor må man hele tiden forberede seg på å bygge opp nødvendig kapital for å møte utfordringene. Elverket nyter nå frukter av sin verdifulle kapitalbase.

Hedrede personer i 10 års perioden

*H*øland og Setskog Elverk har også de 10 siste årene fortsatt å føre en god personalpolitikk og satt pris på sine ansatte. Derfor er det flere ved elverket som gjennom årene har mottatt gaver og utmerkelser.

Ved 80 års jubileet i 1999 ble Arne Langseth og Kjell Sætra hedret med Selskapet for Norges Vels medalje for 30 års innsats for elverket, mens Finn Heier ble hedret for 20 års innsats (desember 1998) for elverket.

I 2000 ble Arne Ransberg og Idar Sørli tildelt gullur for 25 års ansettelse ved elverket.

I løpet av 2002 er fire ansatte hyllet for lang tjenestetid. Birger Slupstad og Bjørn Ingar Sønsthagen ble hedret for 20 års tjeneste, mens Magne Malnes og Odd Langlie ble tildelt Selskapet for Norges Vels medalje for 30 års sammenhengende tjeneste.

I 2003 hadde Jan Helge Fjeld og Finn

Heier 25 år ved elverket. Innsatsen ble påskjønnnet med gullklokke.

I 2004 var Idar Sørli gjenstand for ny oppmerksomhet etter 30 år ved elverket. Han ble overrakt Selskapet for Norges Vels medalje for sammenhengende innsats i 30 år.

I 2007 ble Birger Slupstad og Bjørn Ingar Sønsthagen hedret med gullklokke for 25 års tjeneste.

I 2008 ble Jan Helge Fjeld og Finn Heier hedret etter 30 år ved elverket.

I 2009 ble Arne Langseth, Kjell Sæthra og Odd Langlie hedret etter 40 år ved elverket. (Langlie har tre års virksomhet i tidligere Setskog elverk)

Styreledere i Elverket de 10 siste år.

Kjell Høilund	1999–2000
Nils Mageli	2000–2003
Per Finden	2004–2007
Svein Brokke	2008 –

Jan Helge Fjeld (t.v.) og Finn Heier (t.h.) ble hedret med gullklokke for 25-års ansettelse i Høland og Setskog Elverk. I midten, styreleder Per Finden.

Odd Langlie og Magne Malnes ble hedret med Norges Vel's medalje for 30-års ansettelse i Høland og Setskog Elverk. Bjørn Ingar Sønsthagen ble hedret for 20-års ansettelse i Høland og Setskog Elverk. Fra v.: Magne Malnes, Bjørn Ingar Sønsthagen, Odd Langlie og styreleder Nils E. Mageli.

Bjørn Ingar Sønsthagen (i midten) og Birger Slupstad (t.h.) ble hedret med gullklokke for 25-års ansettelse i Høland og Setskog Elverk. T.v., styreleder Per Finden.